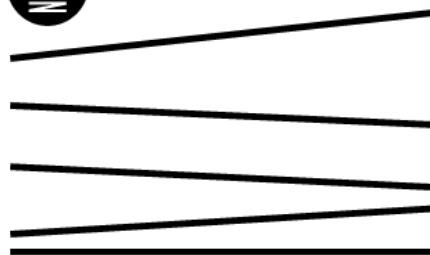

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Munk, Johan Storm.

Norges Farvel til Hans Kongelige Højhed
Christian August, Svearigets Kronprinds.

Christiania : N. Wulfsberg, 1810

84 s.

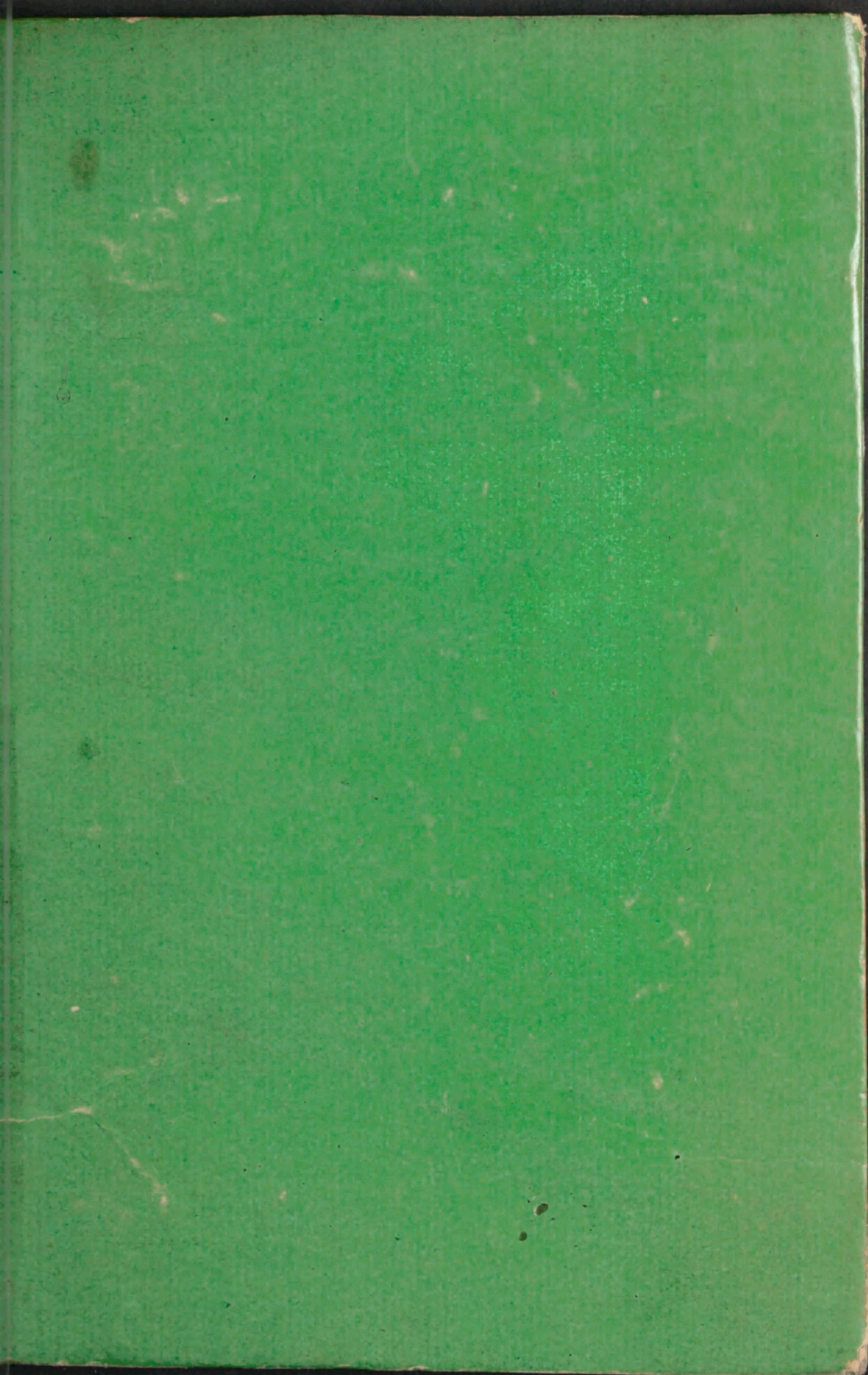
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

190. 27.
~~190, IV 255,~~

DA 41 II - 189

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 41 II 8°

1 1 4 1 2 8 0 1 9 1 3 9

+R6x

Clemburg.

Norges Farvel

til

Hans Kongelige Højhed

Christian August,

Svearigets Kronprinds.

udgiven

af

Johan Storm Munk,

Feldtprovst.

Christiania.

Trykt og forlagt af N. Wulfsberg.

I 8 1 0.

Æilegnet

enhver Norges Mand,

hvem

Christian August's Minde

er

dyrebart og helligt.

Norge, indviklet i en byrdesuld Krig med Briten, havde allerede i to Aar været i aaben Fejde med Nabolandet, og sukkede nu efter fredelig Forstaaelse med sin Grande. Borgeren, der saae enhver Kilde til Erhverv og Velstand tilstoppet for sig; Bonden, der led usigelig under Hunger og Landsfarsot, Krigens Følgesvende; Krigeren, der uovervunden af Fienden maatte bukke under for et langvarigt Feldttogs Besværligheder; Patrioten, der med Bemod saae tvende Folk, som Naturen har bestemt til broderligt Samfund, ved unyttig Kamp at spille hinandens Kræfter — Enhver ønskede varmt Fredens Gjenoprettelse med Sveariget. Norge hige-
de efter at ende en Strid, som vel havde givet dets forrustede Hellebard dens gamle Glands, som havde hævdet dets Sønners gennem Aarhundreder arvede Hædersnavn, men som dog, trods de modigste Opoffelser, de kraftigste Anstrengelser, maatte i Længden udtømme Landets sidste Hjelpekilder. Fredshaabet oplivedes mere og mere. Den saalænge forønskede Tidspunct

nærmede sig, da de Norske kunde savne de Svenske som Brødre; Fredsunderhandlingerne begyndte — men — det forekommer utroligt og er dog virkelig — det synes en Gaade, og kan dog let forklares: — Fredens Nærmelse opfyldte hver sølende Normand med angstelig Bekymring.

Norge skulde vinde et Gode, Freden med Naboe-Riget, og tabe et andet: det skulde see sin velgjørende Skjtsaand, Prinds Christian August, udoristet af sin Favn. Denne ædle og udmærkede Fyrste, valgt til kommende Drot, næsten uden Exempel i Verdenshistorien, af det samme Folk, mod hvilket han førte Norges Sønner i Strid, kaaret til Tronsfølger af Svæas højmodige Nation, der havde lært at kjende og højsagte Mandens Dyrer — Norges elskte Christian havde modtaget det Kald, der vinkede ham til mere udstrakt Virken, under Betingelse af Fredens Gjenoprettelse med Norge og Danmark. Freden blev snart afsluttet. Vel modtoges Norges Sønner Fredsbudskabet med glade Hjerter, med inderlig Tak til Albestyreren; men i Glæden blandede sig Smerte — ah! thi den Priis, for hvilken Freden maatte kjøbes, var alt for høj — Christians Forliis!

Det var Norges kjæreste Haab, at han, som i Nødens og Fejdens Dage havde været Landets Frelser; som mandigen og viseligen havde værnet om Norges Selvstændighed; som saalunde havde vundet Norman-

denes Hjerter, at de havde knyttet deres Skjæbne til hans: — at han fremdeles skulde i Fredens blide Solglands udføre vor retsindige Konges Villie, og derved bidrage til at omskabe Norge til den blomstrende Stat, som det virkeligen kan vord. Norges Sønner, der fuldeligen skjønnede, at de Omstændigheder, under hvilke Christian virkede iblandt dem, maatte tit torne strø hans Bane — ønskede saa inderligen, at Landets blidere Stilling maatte sætte dem istand til, at plante nogle Roser paa hans Vej; — at det maatte lykkes dem endnu en lang Række af Aar at give ham talende Beviis paa: at højere end han kan ingen Fyrste være elsket af et taknemmeligt Folk.

Det maatte ikke skee! Forsynet kaldte ham 'til højere Ting. Den sorgelige Dag nærmede sig, da Norge skulde sige den elskte Fyrste sit vemodige Farvel. Den mørke Afskedstime var allerede bestemt.

Det var en Trang for hver Normands Hjerter endnu een gang at udøse sine Følelser for den uforglemmelige Christian. Enhver ønskede til Afsked at høre ham den varmeste Taknemmeligheds og Kjærligheds ustrømte Hylдинг.

Til den Ende lode Borgerne af Hovedstaden efterfølgende Indbydelse udgaae: .

Indbydelses-Skrift
til
Fredsfeften og Højtideligheden
for
Helten Prinds Christian,
den 29de December 1809. *)

Vel stedes den kække Sømand tit i Fare,
Naar han svæver op og ned
Imellem Himlens Skyer og Havets Dyb,
Naar Stormens Rasen i en taagesuld Nat truer at opløse
Hans Bolig, det af skrøbelige Planker sammensatte Skib,
Held ham, hvis han endnu i rum Søs
Kan bruge Rorets Kraft og Magnetnaalens Vejledning,
Og derefter formaaer at lempe og mindske de fremskyndende Vælt,
At oppebie Dagens Lys og Havets tilbagevendte Rolighed. —
Men stundum overrumples han af voldsomme Klinger,
Naar han er indsluttet i snævrere Farvande,
Hvor han selv ved Middags-Solens Skin
Behøvede al sin Konst og Erfaring,
For at snøe sig ufsædt imellem de mange farlige Steder.
Nattens uigjennemtrængelige Mørke forbyder Styrrernes Anslag,
De forbitrede Storme udslukke Natlampens Skin,
Søstyrtningers Lummel kaster selv den vejledende Magnet
Ud af sit vanlige Spor og gamle Sæde,

*) Efter Borger-Repræsentanternes Bønne forfattet af Niels
Wulfsberg, Fredic-Præst i Christiania.

Regn og Slub forvandles af Frosten til Is,
 Alting klæber sig fast ved de arbejdsvante Hænder og Fødder.
 At, og Skibet er gammelt og dog aldrig saaledes før prøvet,
 Men dets Bygning indrettet til kortere Rejser

I kjendte Farvande ved Sommerstid!

Reppe kan Skroget længere lyfte det styrende Ror,
 De utrættelige Søfolks Kræfter udtømmes omsider,
 Pomperne findes ej mægtige til at uddrive det stigende Vand,
 Strømmens Kraft drager uformærkt Skibet af den rette Vej:
 Hisset eller her er ukjendte Kyster, Sandbanker og Skar,

Men overalt den visse Død.

Himmel og Hav ere lige sorte,

Og Alle tilstaae med Sammers fortvivlede Raab,
 De vide ikke hvor de ere, eller hvorhen at flye.

Skibets lydelige Bragen forkynder

En nær forestaaende Dødelæggelse.

Køde og styrkende Drikke ere næsten tilende,
 Alting er udmattet; Intet som kan forfriske de Vansmagtende,
 Og der høves ikkun eet, men et skrækkeligt Valg:
 At døe af Hunger og Frost, eller opsluges af Havetsølger.

O frelsende Himmel!

Endnu har Du een lysende, vejledende Stjerne.

Hvad er det for et Blus?

Hvo er den som tindrer, trods Mørket, saa klart i det Fjerne?

Det er Haabets velsignende ventlige Stjerne;

Den kjender alle brave Sømand.

Nu iler hver kjendt Mand paa Dækket,

Alle see hvor den glindser i Norden.

Styrmanden sammenligner den

Med sin Sejlekonst og Ufbildning af Himlen,
 Søgutten med egen Erfaring og Fa'rs Underretning fra Barne-Deen.

"Hvor den leder os, biddem vil vi styre!" —

Dg alle Farer glemmes og alle Kræfter forenes,
Dg Skibet lystrer, og Vinden søjer og Sejlet bugner,
Dg midt imellem drabende Klipper og fraadende Bølger
Naaer Skibet ligesom af sig selv den forønskede Havn.

Der skal nyt Forraad indtages,
Der skal Skibets Redskab forbedres,
Derfra skal man i en lykkelig Time løbe ud
Dg omjæder finde Hjemstavn og Roe og Velstand.

Medborgere !

Klart staaer det end i Alles Minde,
Dg vee den, som letfindig forglemmer det,
Hvad Norske og Danske Stater have lidt
I de tre sidst henrundne Aar.

Ikke nok,

At vi i dyb Fred ansaldtes med Krigens fortærende Luer,
At medens Nogle blødt, hungrede Andre, forarmedes Manges;
Men en ulykkelig Statsstyrelse i Norges Naboland
Indviklede Tingenes Sammenhæng saaledes,
At Fredens ældste Venner bleve nødte til at føle Krigens dobbelt,
Dg nødte til at bryde alle gamle Forbindelser,
Grundede i fælleds Herkomst og Fordums Forening,
Sluttede ved Vennskab, Slægtskab og indbyrdes Gavn.
Menneskevennens Hjerte ommedes ved den sorgelige Nødvendighed,
At føre det drabende Sværd mod dem vi burde
Dem vi vilde række vennskabelig Haand.

Udsigterne vare mørke:

Dannerkongen, født til at byde fra Nord-Cap til Elben,
Kun ikke være overalt uden ved sine Befalinger;
Havet adskiller hans Riger,

Hans rebelige Willie, hans utrættelige Glid kan ej tvinge Elementernes;
 Krigen, der indtrænger sig i Alt og forstyrrer alle fredelige Spøler,

 Vil bemægtige sig selv det frie Hav,

 Dg synes at forbyde Landesfaderen

 At klæde og føde sine kæmpende Normænd.

 Han gjør hvad han kan og dette er Meget,

Ved det guddommelige Forsyns Mildhed blev det usigelig Meget,

 Blev Redning og Velsignelse for Norges Rige:

 Han betroer sit Klippeland og sin Hærs Ansørsel

 Til en uforfærdet, en prøvet, en ædel Mand. —

 H a n !

 Den samme,

 Som Kongen elsker og ophøjer næst ved sin Trone,

 Den samme,

 Som hver ærlig Norges Mand med Tak og Erbødighed hylber,

 Den samme,

 Som selv vore forrige Fiender frygte, beundre, hædre, tilbede,

 H a n mødte Faren,

 Han kom, saae, slog og vandt.

 Kjæf og uforfærdet i Feldten og i Modgangs mørke Timer,

 Vis og velberaadt i rolige Njeblikke,

 Maadeholben i Medgang, skaansom mod Bantykkens Børn,

 Edel i Hjerte og Daad

 Retfærdig i Alt og mod Alle:

 S a a d a n var den Mand,

 Som Kongen kjenbte værdig at staae i sit Sted,

 S a a d a n er den, som Kongen og Folket hædrer. —

 I ærlig Kamp

 Erhvervede Kraft og Bestemthed Fiendens Urefrygt og Agtelse.

 De, som Krigstykken sendte undertrykningne ind i vort Land,

 Dem lærte Gæstfrihed og Mildhed endmere

At kjende og elske, at kjendes og elstes af

En nærbeslægtet nordisk Nation. —

Kongerens Konge

Satte Grændser for en misbrugt Kongemagt:

Under hans Forsyns Styrelse

Lykkedes det uden Blod et stemmeberettiget Folk

At sætte en anden Regent paa Tronen,

Der elsker Freden ligesom Dannerkongen.

See,

Disse Nordens Konger have nu raft hinanden Haand,

Dg at, at alle Nordens Fyrster ville gjøre ligesaa!

Norriges Baretagt

Dg hvad vi have gjenvundet af Freden

Erkjender hver adelt og fribaaren Sjæl

Med taknemmelig Glæde.

Til ham, som styrer ej blot Nordens Riger

Men hele Nordens vide Kreds,

Til den Evige

Skal derfor Nationens Lovsange og Bønner opstige,

Med ydmyg Tak til ham, som er Fredens kjærlige Giver;

Med Bønner om Held og Kraft og Wiisdom

For Norrigs og Dannemarks Konning

Kong Frederik den Sjette,

Den Urtlige, den Fredsærbige, den Utrættelige;

Med levende Erkjendtligheds Følelse

For Landets Frelse ved Landets Ven

Norges hidtilværende Statholder og Hærens Feldtmarsskalk

Prinds Christian August,

Tronsfølger til Sverrig,

Den Række, den Raadvise, den Retfærdige

Med fromme Ønsker og brændende Bønner for Fædrelandet
 Om hvad der er Folkets og Landets sande Vel;
 Med venligt Sindelag og hjertelig Forbøn
 For det nu fredforbundne Naboland,
 Dets nærværende, dets tilkommende ædle Styret. —

Borgerne i Christiania,
 Som ikke have villet være de sidste
 Der paastjønne
 Kongens Godhed,
 Heltens Fortjenester,
 Landets Vel,
 Have endog besluttet at tydeligen ytre
 Disse for gode Borgere værdige Følelser.
 Efter Fædrenes Vilje

Agte de i Guds Tempel at begynde denne Højtid,
 Hvilken de ønske med alle lovlige Autoriteters Tilladelse at anstille
 Som en Taknemmeligheds- og Freds-Fest
 Den 29de December 1809. —

Danmarks Kongens Fortrolige og Norges Belgjører,
 Højbemeldte Fyrste og Herre
 Prinds Christian August,
 Saavel som Kongens Vende og Armeens Hærfører,
 Prinds Friedrich af Hessen,
 Have gunstigt tilsagt at ville bivaare Festen,
 Som forkyndes ved Kanonerne Torden
 (Dennefinde et Tegn paa Fryd og Jubel),
 Og aabnes med dertil passende Musik
 I Vor Frelsers Kirke i Christiania,
 Hvor først fra Prædikestolen en Indlednings-Tale holdes
 Af Højædle Højerwaardige Hr. Slotspræst Paveis.

Efter Afvoerling af Sangens Harmonier
 Vil Højvelbaarne og Højarværdige Hr. Doctor Theologia Beck,
 Biskop over Aggershuus Stift,
 Træde frem midt i Forsamlingen,
 For fremdeles kraftigen at lægge Tilhørerne
 Festens Hensigt paa Hjerte. —
 Hertil indbyder Borgerfabet i Christiania
 Af broderlig Hu og et velmenende Hjerte
 Saavel deres Medborgere i dette Stifts øvrige Kjøbstæder,
 Som samtlige vorne Medlemmer af Christiania Menighed,
 Saa mange som Rummet modtager,
 Geistlige, Verdslige, Statens Embedsmænd,
 Fædrelandets Forsvarere, Videnskabernes Dyrkere,
 Adel, Borger og Bønde, Mand og Kvinde,
 Alle uden Forskjel, som det bor sig i Guds Huus.
 Borgerfabet ønsker og haaber, at disse Indbudne
 Ville laane Højtideligheden deres Opmærksomhed,
 Og forhøje den ved Orden og Stilhed.

Længere hen paa Dagen
 Vil man i samme festlige Anledning
 Forsamle i Høje-Lofts Sale
 (Eigelunde efter vore Fædres Skik)
 Saa mange hæderlige Mand, som det indfrankede Rum vil tillade,
 For i de samme høje Personers Nærverelse
 At forfriske Legem og Sind
 Ved anstændig selskabelig Glæde. —
 Landets Bryllupsbørn, Kongens væbnede Mand og Heltens Medskribere,
 Som nu efter fuldbendt Feldttog
 Have lejret sig hos os og sikre vor Tryghed,
 Skulle ved denne Fest, paa passende Maade og Sted,

Kinde Beberqvælgelse og Anledning

Til glad Grindring af Tog og Bedrifter.

Saa vidt muligt vil man med Hærlig Haand søge at bevirke,

At den Fattige paa den Dag ej føler, han er fattig. —

For at forhøje Dagens Glæds

Have Indvaanerne enet sig om og ansøgt Tillæbelse

At anstille om Aftenen

En almindelig Illumination inden Stadens Grændser. —

Endelig ønsker Borgerstabet

At deelagtiggjøre i hine Selskabs = Glæder

Det Køn, som stæbtes til Mandens Medhjælp og Fryd,

Og som de gamle Nordboer stedse holdt i høj Agt og Ære,

Ved at indbyde dem

Til en festlig, uskyldig og behagelig Dands. —

Til disse det selskabelige Livs velanstændige Forlystelser

Have Kathedralskolens høje Bestyrere

Paa denne Nationens Festdag

Overladt Brugen af dens Bærelser. —

Medborgere og Medborgerinder!

Kommer med frydefuldt og et taknemmeligt Hjerter,

Lader paa denne Glædens Dag Sorg og Betyrninger fare,

Overgivende dem i Hans Haand, som sørger for Alle!

Bidrager ved passende Munterhed, ved venligt og jævnt Sind

Enhver Sit til at stemme en i Sandhed god Tone,

Og at opfylde Dagens Hjemed!

I denne og ingen anden Hensigt

Lod Borgerstabet i Christiania denne Indbydelse udgaar

I December Maaned

Uar efter Christi Fødsel

Eet Tusinde, Otte Hundrede og Ni.

Forinden ovenstaaende Indbydelse blev udstædt, vare Borgerkabets Repræsentanter, eller Christiania 12 Mænd, sammentraadte, for efter fælleds Overlæg at foranstalte alting til den Fest, som Enhver ønskede maatte vorde dens høje Gjenstand ikke aldeles uværdig. De Herrer Povel Clauson, Jørgen Pløen, Søren Horster, Haagen Mathiesen, Johan Riis, John Collett, Erich Thurmman, Lars Smith, Ener Holm, Daniel Schæffer, Søren Wang, Rasmus Schriver, hvis hædrende Lod det var, ved denne højtidelige Lejlighed at staae i Spidsen for Stadens Borgere, svarede fuldeligen til sammes Tillid, idet de til Enhvers højeste Tilfredshed med Iver og Smag ordnede det Hele.

Den til Festen bestemte Dag, den 29de Decbr. 1809, bestraaede neppe Egebjergets Klipper, førend 27 Kanonstød fra Aggershuus Slot forkyndte dens festlige Morgen. Ethvert sølende Hjerter hørte sig i brændende Tak til den Allerskjønneste, ved den frydefulde Tanke, at denne Torden, som forplantede sig drønende fra Fjeld til Fjeld, ikke vakte til Kamp, til Blod og Dødelæggelse, men var Løsen til den glædeste Folkefest. — Hovedstadens Borgere erkjendte med rørte Hjerter, hve m de skulde, at det gamle Aggershuus ikke havde seet nogen Fiende for sine Volde; med de varmeste Bønner om Fremtids Held for den udmærkede Mand, der

havde fjernet Krigens Vold fra deres Boliger, ilede Enhver til Almagtens Tempel, for der at ofre sin frydefulde Lovsang.

Kl. 10 aabnedes Vor Frelzers Kirke. Nogle Tusinde Mennesker af enhver Stand og Alder opfyldte snart Templets ærværdige Kors. Midt paa Kirkegulvet var oprejst en Obelisk, efterlignende Norff Marmor, paa hvis 4 Sider værelviis saaes F. VI. og C. A. Chisre. Obelikken var omgivet med Krigere, der holdte Norges sejerrige Faner. Kl. 11 forkyndte atter 27 Kanonstød, at Festen tog sin Begyndelse. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ ankom H. K. H. Kronprindsen til Sverrig, Christian August, ledsaget af Hs. Højsfyrstl. Durchl. Prinds Friedrich til Hessen, og escorteret af det saakaldte Gule Corps, sammensat af Stadens Borgere.

Stadens Magistrat og Repræsentanter førte Hs. Kongelige Højhed og Hs. Højsfyrstl. Durchlauchtighed opad en ved denne Lejlighed i Kirken anbragt Trappe, betrukket med rødt Klæde, til Hs. Majestæt Kongens Stol. Efter en kort Pause hørtes fra Orgelet et stønt og smagfuldt Præludium. Orgelet tav — og den yndede Taler Hr. Slotspræst C. Paveles besteg Prædikestolen; et højtideligt Stille herskede i Kirkens Hvælvinger, og Taleren udførte sit Foredrag, som følger:

Høje og ærede Forsamling!

Fredens og Fædrelandets Venner og Veninder!

De sidst henløbne Aar have en sørgelig Mærkværdighed i vort Fædrelands Historie. Efter næsten et Aarhundredes Fred kaldtes Danmarks og Norges Sønner til Kamp mod fiendtligt Overfald indenfor deres egne Grændser. En trælsomme Fiende, der kaldte sig Ven, overraskede vore Danske Brødre i dybeste, tryggeste Ro. Landets Angribere vare mange, væbnede med Udelæggelsens frygteligste Redskaber; saa og uforberedte vare dets Forsvarere. Paa Kongestædens Ruiner, mellem dræbte Didingers og Vindingers og Børns Lig forestrev de grusomme Volds mænd Love, og der maatte bringes et Offer, — af, som maaskee seent forvindes, men sikkerligen aldrig glemmes. — I aaben Fjende anfaldtes vort Norge; vore Krigere ventede Fjenden og vare beredte til at modtage ham. Ogsaa kronede Forsynet deres Anstrengelse med heldigt Udfald: af den Jammer, som umiddelbar følger Krigen, have vi her kun erfaret en ringe Deel. Men saa dens middelbare Virkninger — o! de vare des føleligere, og den var ikke aldeles ugrundet, den Misvivel, hvormed Mange spurgte: Kan ogsaa vort Fædreland udholde den? Denne vorende Mangel paa det nødvendige af alle Fødemidler, der syntes at gjøre Hungersnød uundgaelig for det hele Land, Hungersdød for mange af dets Indvaanere: disse smitsomme Syger, Krigens uadskillelige Følgesvende, der i saa Maaneder bortrykkede flere af vor raske, kjække Ungdom, end Fjendens Kugler og Sværd maaskee i ligesaa mange Aar kunde berøvet

os: denne ængstende Afsondring, hvori vi befandt os, udelukte fra Samfund med hver Nation, hvert Menneske paa den hele øvrige Jord: Handelens og Næringsvejenes Standsning og derved tiltagende Armod i de højere og lavere Stænder: hvo kan tænke paa alt dette uden Gysen og Smerte? — Men, ædle Medborgere! om det nu, da bedre Dage synes at oprinde, da Freden, blid, som i de svundne Aar, paany vender sit signende Afsyn til vort Fædreland, da vor fordums Fiende bindes til os — det haabe vi stadigen — med et fastere Baaend end nogensinde forhen: om det nu stod til os at udslette de sidst henrundne to Aar af Dagenes Tal, om ved et Magtbud det skeede kunde vorde uskæet, og den bedre Tid, som nu synes at begynde, kunde knyttes umiddelbar til Rækken af de Fredens og Lykkelighedens Aar, vi forhen oplevede, burde vi da benytte os af denne Vælde? Ja burde vi — jeg spørger ikke Sandsernes fejge Træl, hvis højest Attraae det er, beruset af Lyst at henstumre blideligen paa duunblødt Leje, jeg spørger Dydens og Fædrelandets tænkende, sølende Ven — burde vi ønske, uafbrudt at have beholdt Fred og gode Dage? — Og ere da Lidelser — Nationers og enkelte Menneskers — idel Straffedomme fra en fortørnet Guddom? Kunne de alene betragtes fra den sorgelige, skrækkelige Side? Have de ikke ogsaa en saare gavnende? Er det ikke i Trængslernes Tid vi ret lære at kjende os selv, komme til fuld Overbevisning om, hvad vi kunne virke, hvad vi kunne undvære, og hvad vi kunne udholde? Naar sættes vort

Borgerværd og vort Menneskeværd paa en saa afgjørende Prøve? Naar gives os saa megen Lejlighed til at ytre, vore Brødre til at erkjende det? — Det være mig tilladt nogle Djebliske at dvæle ved dette sidste Spørgsmaal. Kalder ved Medborgeres hædrende Lillid til at begynde Dagens Højtid med nogle passende Ord fra denne Talestol, kjendte jeg intet værdigere Emne, intet, der mere umiddelbar ledede til Maalet for vor Sammenkomst. De høre mig da med Agtsomhed og Overbærelse, naar jeg korteligen betragter vore Trængsler, dem vi have overstaaet, og dem vi endnu lide, fra denns ligesaa opmuntrende som lærerige Synspunct.

Aldrig sættes vort Borgerværd og vort Menneskeværd paa en saa afgjørende Prøve; aldrig gives os saa megen Lejlighed til at ytre, vore Brødre til at erkjende det, som i Trængslernes Tid. Uden Tvivl ville mine tænkende Tilhørere, der raadspørge Erfaringen, være enige med mig i denne Paastand. Behagelig er Medgang for Individet, behagelig er Fred og Frugtbarhed og Almeenvelfstand for Statsborgeren; men ere de vel i lige Grad gavnlige og forædlende, naar de stedse vedvare, aldrig afbrudte ved Fare og Vanheld? Bestandig Medgang, og den Sorgløshed, det Velleevnet der ledsager den, hvor ofte fordærve de det bedste Hjerte! Hvor ofte standse de Ungling og Pige, Mand og Kvinde midt i Lobet paa Pligtens Bane, eller føre dem endog henad en Afvej, der fjerner dem fra Maalet, til hvilket det burde dem at fremstille! Overflod af Livets

gode Ting frister til Lædighed: den, der neppe behøver at udtrække Haanden for at nyde hver mulig Bequemmelighed, see hver Attraae tilfredsstillet, hvert angstigt Indfald bragt til Virkelighed, saa letteligen forledes han til at troe, at Skaberens Bud: "I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød!" ej vedkommer ham. Uophørligt Vellevnet føder lav Sandfælsighed. Et velbesat Bord, et mægtigt Leje, alt hvad der pirrer Nerverne og inddrøser Sjælen i en sød Glemsel af sig selv og sin alvorlige Bestemmelse, vorder saa let det højeste Gode: trættende Arbejde, tarvelige Maaltider, Savnet af de vante Forlystelser, det utaaleligste Onde for den, der lever hver Dag herligt og i Glæde. Varig Medgang forleder til Egoisme. Alt søger sig efter os, og vi troe tilsidst, at det maa og bør saa være. Vort eget Jeg vorder os daglig vigtigere, og tildrager sig omsider vor hele Opmærksomhed. Vi gjøre Intet for vore Brodre, men forde, at de skulle gjøre Alts for os. — Dog om vi endog ere vise eller heldige nok til at undgaae disse Snarer, om vi end ikke, berusede af Lykkes Tryllebæger, aldeles forfejle vor Vandrings Maal, og ile henad lokkende Afveje, der omsider slippe ved en Afgjæng; at opfylde vor hele Bestemmelse, at vordre Alt hvad vi, med de Gæver, der tildeelt os, i Medgangs Skole kunde blive, det er yderst vanskeligt, fast umuligt, naar vort Liv fra Buggen til Graven er en uafbrudt Kæde af lykkelige Dage. Der er Dyder, i Ordets ædleste Betydning, Dyder, uden hvilke vel Menneskets Charakter kan

være god, men aldrig stor, ypperlig, beundringsværdig, og som ene i Modgang kunne udøves. Denne Taalmodighed, der tavs og rolig, uden Knur og Gamren, bærer de tungeste Byrder, og ofte hæver et frejdigt, haabende Blik mod Himlen, hvorfra Befrielsen engang kommer; denne Standhaftighed, der ligesaa lidet skræmmes af Trudsel og Magtsprog, som bedaares af Løfter og Tilløftelser, der gaar frem med stadige Skridt ad Vejen, den veed at være den rette, om end vældig Fordom fra den ene Side, feig Modløshed fra den anden vilde indbilde den, at dens Maal er uopnaaeligt: denne uegennyttige Opofrelse, der trodser Moje og Farer, der agter Tabet af Formue og Kræfter og Liv for Intet, naar sandt Gavn derved kan stiftes; disse Dyder, som saa herligen able Menneffet: det er ikke i Rigdoms og Højheds stolte Palladser, ikke i de glimrende Sale, hvor Strengelig toner, og en talrig Hob glade Mennekker omhvirvles i lette Dandse, ikke engang i den virksomme Borgers, den gode og lykkelige Huusfaders stille, trygge Bolig, det er paa Englejet, i Armods Braae, under møjsom, ubelønnet, misgjendte Anstrengelse, ofte endog i Fængsel og paa Retterstedet, de læres og øves. En ædel, ærværdig Mand var allerede hiin Eldtidens Vise, da han, yndet og hædret af sit Folk, nedtalte Philosophien fra Himlen og indførte den i Menneffesamfundet; men da først blev han stor, Efterverdenens Beundring og Mønster, da han hellere valgte at tømme Gistbægeret, end at fornegte Sandheden, for hvilken han havde levet, den han og var tro til Døden. Hvor højt vi

elste Sandheden og Dyden og vore Brødre, det er kun i Modgangs Ildprøve dette tilfulde erkjendes.

Hvad der gjælder om Mennesket, gjælder og om Borgeren, og det Samfund af Borgere, vi kalde et Folk. Nationens Charakter, som Individets, forværres let, naar uafbrudt, tiltagende Velstand er Fædrelandets Løb. I det mindste flumrer mangt et herligt Anlæg uden Kraft og Lejlighed til at udvikle sig, mangen Borger, der kunde bleven sin Nations Held og Hæder, vorder aldrig kjendt af sine Medborgere eller af sig selv, naar alt gaaer frem i uforstyrret Roe, det ene Aar, det ene Aartiende efter det andet. Dgsaa et Folk hensynker let i dørsk Uvirksomhed, naar Velstandskilder aabne sig allevegne, og Fordeel uden Møje tilflyder Enhver, der, blot ledet af Instinct, vil gribe efter den. En Nation, som et Menneske, vorder blødagtig og seig, naar den Intet savner, Intet lider, naar Alt, hvad den seer og erfarer, blot opmuntrer den til at nyde og være glad. Dgsaa i National-Charakteren kan Egoisme vordre et vanærende Træk, naar Rigdom og Pragt, Magelighed og Bellevenet er alt hvad Djet seer. Men dette kan og være anderledes, og ej hellere mangle vi Exempler paa lykkelige Nationer, der endda vedbleve at være agtværdige. Derimod er det vel unegteligt, at det er i Fare og Trængsel, mere end nogen anden Tid, Nationen lærer at kjende sine ypperlige Mænd, og at mange af disse vilde stedse bleven ukjendte og uhædrede, naar ej den almindelige Møb havde vaft deres Møb, udviklet deres Kraft og drevet deres

frem paa en Bane, hvor begge kunde fremlyse i fuldeste Glæds. I Freds og Velstands Dage fordrer ikke Fædrelandet store Opoffelser, kun jevn, stadig Virksomhed, og Sjælden gjør denne megen Opsigt. En Mand med de herligste Anlæg, det ædleste Hjerte, den utrætteligste Arbejdsomhed kan, uden Regentens og sine Medborgeres Brøde, leve og døe ubemærket, fordi Læslighed ej gives ham til at vise, hvad han var, hvad han vilde og kunde. — Krigeren ansees vel i langvarig Fred af mangen En som et unyttigt Medlem af Samfundet, som en Byrde for Staten, der nærer ham. Besidder han Mennekeværd, da erkendes og hødres maaskee dette; men hvad han engang kunde vorde som Landets Forsvarer, det agter Ingen paa, thi Ingen veed det. Men naar væbnede Hære bryde ind og true at berøve os vor Ejendom, vor Frihed, vor Selvstændighed; ej alene lære vi da tilbørligen at høre den Stand, der værnar om Alt hvad der er os dyrebart som Mennesker og Borgere; ogsaa den enkelte Kriger, der forhen blandede sig umærket i Hoben, men nu ved sit Mod, sine Talenter, sin Virksomhed og Standhaftighed i større eller mindre Grad blev Fædrelandets Velgjører, lære vi at kjende og beundre og velsigne. — Embedsmanden indskrænkedes maaskee til en liden Virkekreds, og opfyldte der troligen sin Pligt; men dette Arbejde blev ham let, thi han fandt ingen Hindring eller Modstand: og selv at skæbe disse, hvor kunde fordr det af ham? Hvo kunde engang billige, om han havde gjort det? Han yndes og æres maaskee i sin Kreds, men aldrig tæller Staten ham blandt sine udmærkede

Borgere. Men nu stedes Fædrelandet i Fare; fordoblet Anstrengelse, Klogskab forenet med Fasthed, villig Opofrelse af Kræfter og Formue og Bequemmelighed fordrer det af dem, i hvis Hænder det betroede sit Vel; nu lærer det at kjende sin ædle og troe Mand, og det sletter en Egefrands om hans Tinding, medens den dorste, egen-nyttige Lejesvend overgives til Ringeagt og Glemsel. — Den Rige virker maaskee i Landets rolige og lykkelige Dage meget Gavn som Agerdyrker, som Handelsmand, som Fabrikejer. Velstand udbreder han omkring sig; men et Spørgsmaal bliver det altid: var ej hans Hovedhensigt end mere at berige sig selv? Men, naar almindelig Nød hersker, og han da, uden mulig Udsigt til Erstatning, aabner sit Skrin og sine Forraadshuse, for at lindre Trængendes Kaar og, saavidt det staaer til ham, forebygge den større Elendighed, der truer dem og Fædrelandet, da først er det vi ret kunne elske og ære ham; forhen pristest han som virksom, duelig Mand, nu tillægger Almeenstemmen ham det endnu langt hæderligere Navn: Mennefsken.

Men hvad om nu dette aldrig skeede? spørger Fædrelandets og Mennefskedens varme, men beskedne Ven, hvad om mine Medborgere aldrig lære at kjende mit hele Værd, hvad om jeg lever og døer uhædret? Naar kun min Bevidsthed tilsi-ger mig, at jeg ærligen vilde det Gode, og at jeg virkede Alt hvad jeg kunde til mine Brødres Gavn, hvad taber jeg, om og ingen Anden veed eller paaskjønner det? Du taber Intet, ædle Mand! Hvad er Nationers Bifaldsraab mod et slyd-frit Hjertes stille Fred? Men for os er det vigtigt at kjende

Dig; os kan det ej være ligegyldigt at vide, paa hvem Fædrelandet med Tryghed kan forlade sig, naar det gjælder; det er Trang for vort Hjerte at yde vore Velgjørere den Tak, den Hæder, vi skyldte dem; for vor Ungdom ønske vi at kunne nævne de Mænd, den bør stræbe at ligne, for vore Efterkommere dem, de, næst Gud, skyldte den Tryghed, den Velstand, den Nationalhæder, de nyde.

Norge! ædle, ærværdige Fædreland! haarde vare de Lidelser, Du maatte udholde; men vilde, kunde Du ønske, aldrig at have lidt, naar da ogsaa de Hædersmænd, Du nu kender og elsker, evig skulde bleven dig ubekjendte? Disse mandige Krigere, der vare opvorne blandt Fredens Eysler, uden at have nogentid seet eller maaskee tænkt sig en væbnet Fiende, og nu, da Fædrelandet kaldte, droge hen og strede med et Mod og en Fasthed, som fordem Preussens, som i vore Dage Frankrigs øvede, hærdede Stridsmænd; disse varme Patrioter, der tænkte og virkede med utrættet Iver, vovede og opofrede alt for Medborgeres Tryghed, Fædrelandets Held og Hæder; disse ædle Menneſkevenner, paa Gletten og blandt Fjeldene, der "kappedes om at bøde paa ubekjendte Brødres Tab", der selv lykkeligere ej nøjedes med at synke de Lidende, men med aaben Haand og fromt Hjerte hjalp, hvor Hjælp behøvedes og var mulig — kunde Du, mit Fædreland! ligegyldig tænke disse dine Sønner og deres herlige Daad, Du fortjente da ej den blidere Lod, der nu synes at tilsmile Dig. Nej, det kan, det vil Du ikke; men erindre da ogsaa, at det var i Trængſlens Stund, Du lærte at kende disse Vblinges Værd, og da velsigne

Du de haarde Lidelfer, der skjenkede dig saa mangen prøvet Ben, da takke Du andagtsfuld det vise, altstyrende Forsyn, ej blot for din Befrielse, men ogsaa for Nøden, hvorfra Du befriedes!

Dg Han, vore Krigeres tapre, forstandige Anfører, den uroffneligen retskafne Mand, den sande Menneſkeven, naar lærte vi at kjende ham og at ære ham, som han fortjener? Alt i nogle Aar havde Norge tællt ham blandt sine Indvaanere. I en indskrænket Kreds var han højt agtet og elsket. Men, alt for beskednen til at fremtrænge sig, hvor Pligt ej henkaldte ham, var han udenfor denne Kreds kun lidet kjendt og hædret. Da tændtes pludseligen Krigens Luer. Som øverste Hærfører drog han hen at værne om Landets Grændser; i Spidsen for Norges uovede Krigere gik han den indbrydende Fiende imøde; ved sin Raskhed og Bestemthed tilintetgjorde han dennes stolte Anlæg, og inden saa Maanedes var Norge reddet. Dog — ikke som Deres Lovtaler, ædle Fyrste! fremtræder jeg her. Var jeg endog, hvad jeg ingenlunde er, den, der med fuld Indsigt kunde vurdere og med udmærket Veltalenhed tolke Deres Fortjenester: var det end, hvad det sikkerligen aldrig har været eller kan være, behageligt for Dem i Deres egen Nærværelse at ophøjes med smigrende Ros; aldrig vilde dog det Huus, i hvilket vi samledes, den Eviges Tempel, være passende Sted til at vise et Menneſke den ndmyge Hylдинг, som her ene tilkommer Tempelets Herre. Nej, ikke for at berømme Dem kaldtes jeg hid. Men at takke Dem i mine Medborgeres Navn for Alt hvad De var, Alt

hvad De vilde og ubrettede til Hæder og Held for vort elskte Fædreland; at bevidne Dem, hvor højt, hvor inderligere Norges Sønner elske Dem, hvor tungt det er os herefter at skulle savne Dem, men ogsaa hvor stolteligen vi glædes over at see Norges Ven og Belgjører saaledes lønnet for sin hæderlige Daad, det er den Pligt, der paalagdes mig, og glad opfylder jeg den. Drag hen, elskte Prinds! til det ædle Folk, som længselfuldt venter Dem, og vær saa lykkelig, som man kan være det under Kronens og Scepterets Byrder! Drag hen med den Overbeviisning, at Normanden aldrig glemmer Dem, og at det er hans glædeste Haab, som hans frygste Ønske, heller aldrig at glemmes af Dem!

Danmark, Norge, Sverrig! i uoploseligt Samfundsbaand være disse Lande fra nu af forenede! Aarhundreder bortile, og intet formaae at bryde det Baand, som nu atter knyttes under saa skjønne Forvarbler! Danmarks og Norges Konge, vor dyrebare Sjette Frederik nyde, under Forsynets Varetægt, snart det Held at see sit hele Land overfyldt af Fredens Palmer, og da at kunne gjøre det saa lykkeligt, som hans fromme Hjerter attraaer, saa lykkeligt, som det var ved hans kraftige Medvirkning i Syvende Christians Dage! Held over vort elskte Norge og hvert dets retskafne, værdige Søn! Mod og Fasthed, ærligt Broderfind, Trofast mod Konge og Fædreland var fra Oldtiden af Normandens Særkjende; saa er det endnu, saa blive det evig! og fast, som Norges Klipper, skal da Norges Held og Hæder stande, til Tid er ikke mere! Held over

Danmark, vort ædle Broderland, og Betsignelse over vore
 Danske Brødre, hvis højmodige Gævmildhed satte os istand
 til at yde vore saarede Krigere, vore faldne Hestes Enker
 og faderløse Spæde den Hjælp, vort eget haardeligen be-
 trængte Land ej uden svare Dpofreller kunde tilvejebragt!
 Held over hver Sandhedens og Dydens og sine Brødres
 Ven her og paa den hele Jord! Held over Menneſke-
 heben! Snart tie Krigens frygtelige Torden over Land og
 Hav! Fast, som Skandinaviens Folk, worde alle Nationer
 forenede i Samfundsbaand! Fred ſigne hele Jorden, og i
 dens Fjed fremſpire og blomſtre Dplysning, Forædling,
 Lykſalighed! —

Da denne Tale var tilende, bleve følgende Stro-
 pher, forfattede af Hr. Provst Frederik Schmidt,
 affjunge i Choret under fuldstændigt Instrumental-
 Accompanement, og var den ſkønne Muſik til ſam-
 me componeret af Hr. Etatsraad F a l b e.

C h o r.

Frygt boede vi i Fredens Eye;
 En Hærlig Engel varnebe om Norden,
 Imedens trindtom Krigens hule Torden
 Rød ſælt blandt vrede Lyn fra sorten Skye.

Med Harme Vind ſaae vort Held,
 I Løn den over sorte Planer ruged';
 Med Liſt og Vold ſit ſikre Rov den ſluged',
 Og hærjed' Gietten, rysted' Norges Fjeld.

Men kraftløs sank dens hvasse Pii!,
 Hvor Frederiks og Christians Glavind blinkte,
 De Norges Helte: Et til Kampen vinkte,
 Og Fienden veg, og Avind sbandt med Lil.

R e c i t a t i v.

Men Søe: Uhyret trindt om Norges Strand
 Sig snoede lumst og spejded',
 For Brødet fra de Hungrige at rane.
 Med flangebugtet Krop det vilde quæle
 Det Folk, som trodsede dets Braad.
 Da hørtes Sammers Raab fra Armod's mørke Braae,
 Og blege Got steg op fra Helas Mørke,
 At falde Landets Haab og tue Landets Styrke.

A v a r t e t.

Men Held os! Krigens Glavind hviler;
 Men Held os! Freden atter smiler,
 Og Christian til sin Krone bandt
 Den Fred, Han sejerssalig vandt;
 Og Landets Saar skal atter læges,
 De matte Hjerter atter quæges,
 Og Kraften, gennem Prøvens Ild,
 Fremstraale dobbelt lys og mild.

Derpaa fremtraadte Hs. Højærværdighed Hr.
 Biskop Dr. B e c h midt i Forsamlingen, og med
 den ham egne Fynd og Værdighed taledes saalunde:

Paa denne Fredens herlige Dag opsteg ubetvivel fra alle Hjerter den første Tanke i et glad Takoffer til Fredens Gud og forbarmende Fader. Med dette Offer hellige vi fremdeles Festens Højtid! Ewig priset og alene tilbedet være hans over Himmelen og Jorden ophøjede Fader navn, som skjenkede os Freden med Nabofolket, og dens Velsignelser tilbage! Med denne Tanke styrke vi os, til at forstaae den Alvises Hensigter; med den styrke vi os, til en værdig Anvendelse af Fredens upaaflønnelige Belgjerninger!

L o v s a n g.

— — — — — *)

Høje og hæderlige Forsamling! Denne Dag er Fredens Dag, som Fredens Gud skjenkede Danmarks og Norges Konge, Frederik den Sjette; som han, Frederik den Ejegode, skjenkede os; som Kongens og Fædrelandets Ven, Helten Christian, vandt os. Men hvorledes? Glæde og Sorgmodighed — kunne disse i deres Natur saa ulige Følelser paa eengang finde Rum i Sjelen? Dog synes de begge at have i denne højtidelige Stund udbredt sig i alle Hjerter. Freden med en kjæk og forstandig Nation, Budskabet om Freden med Nabobrodrene, maatte ikke det naturlige oplue den Glædes = Ild, der allerede blussede under Fredens Forventning, og nu saa festligen udbryder i lyse og hellige Flamme? Men Han, hvis Mod og Kraft og Klogskab vandt i Spidsen af Landets tapre Forsvarere, vandt Norge paa eengang Frelse og Hæder, Han vil skilles

*) Her var en Lovsang bestemt at aflynges, men blev ikke aflyngt.

fra os: hvad siger jeg? Han lyder Pligtens høje Ralb, og forlader os!

Det er hiin Fred og denne Skilsmisse — saa tung for Hans, saa tung for vore Hjerter — der forener Glædens Følelser med Sorgmodighedens. Men aldrig saarede den Ubleste af Mænd, hvor Pligt ikke bød det; og aldrig da, uden at indgyde Lindring i det pligtmæssigen tilføjede Saar. Selv Hans Bortgang maa da og vorde Belgjering for os. Hvad Han var og er, Norges Ven, kan Han aldrig ophøre at være, dette maa og vil taknemmeligheden blive ihukommet af Norges sildigste Slægter.

Vender da ublandede tilbage, I Fredens blide Følelser! Han, som med Sejeren fremkaldte disse Glæder, dealer dem saa inderligen med os. Lad end være, vi endnu, væbnede imod Europas Fiende, maa fremdeles værne om vore Ryster, og majsommeligen tilkjøbe eller tilvinde os Livets Fornødenheder: vi ville dog ikke tillade denne Fiende, at blande den mindste bitre Draabe i Dagens festlige Glæder, som forkynde Fredspagten med et ærværdigt Nabofolk. —

Men skulde disse Glæder blot være Djebliffets Glæder, Glæder, som svinde med Dagens Højtidelighed? Nej, Fædrelands Fryd være Normænds festlige Fryd, Fryd over de vigtige og varige Fordele, vi bør og kan berede os og indhæste af Fredens Belgjerning; Fordele, der maa, naar vi kun selv ville, gjøre os til et lykkeligt Folk i Fred, i Krigen frygteligt, og i ethvert Tilfælde uafhængigt, under en viis og kraftfuld Konges retfærdige Styrelse.

Derpaa henvende vi Tanken paa denne Fredens og Helten Christians Dag! Af den Anledning være det mig tilladt at spørge, og forsøge paa at besvare Spørgsmaalet:

Hvilken er den sande og store Betydning af den med Nabofolket tilbagevundne Fred? Eller hvad bør den minde, og alvorligen minde os om?

Denne Fred minder os om Nationens Kraft og Hæderlighed, hvad den har viist sig at være, og hvad den kanorde.

Ligesom Intet, uden en overordentlig Begivenhed, kan gjøre Brud paa Naturens sædvanlige Orden, og frembringe Standsning i dens bestemte Gang; saaledes maatte den meest uventede, ja en unaturlig Begivenhed i den politiske Verden til, for at løse Fredsbaandet for en Tid imellem Nordens Stater. Dette lykkedes Fredsforstyrren, og det kom saavidt, at tvende Brodernationer opbødes til ærefuld Kamp. Paa nordisk Viis prøvede de i ærlig Strid deres Kræfter, og satte Manddom og Klogskab og Standhaftighed imod hinanden. Men Grens Kamp er Fredens Vej: og de lærte derfor ikkun desmere at højagte hinanden, at føle deres gjensidige Trang til at knytte Vensskabsbaandet paany, og at knytte det uopløseligt, at erkjende deres gjensidige Fordele i en varig Fredspagt.

Dog vort Norges Kæmpere skulde haardere prøves, end at maale Styrke med en ædel Nations stærke og modige Stridsmænd. Væbne med kraftfuld Haand i hæderlig Kamp mod disse, maatte de med Vaaben i den

anden Haand værne om Landets Rygte imod en Fiende, som begjærlig efter Bytte tørster efter uretfærdig Binding ved snedige Angreb, istedenfor at søge Hæder i lige og aabenbar Sejde. Dog, hvad vare disse Fiender imod de farligste af Alle, imod Mangel og Hunger, der kappedes om, at opdyngge Hindringer og Besværligheder uden Tal, for Kæmpernes desuagtet ustandselige Fremtrængen paa Vrens og Sejerens smalle Stier og stejle Klipper? Men Nordmands Mod og Fædrelandskjærlighed kjender ikkun een Lov, den, at møde og trodse alle Vanskeligheder, at lide Alt, at udholde indtil Frelsens og Sejerens Time, naar Trofskab imod Land og Konge byder det. Intet gjør ham forsagt, Intet raadvild. Hvor Sværdet maatte være for kort, der veed hans Mandighed at forlænge det. Han gaaer Fienden nærmere, og sikkert fælder ham. Ved Snildhed og Styrke, ved Hurtighed og klippesfast Mod erstatter han Savnet selv af den tilstrækkelige Rustning. Det sinker ikke hans Fremfærd til Manddoms Daad, at han ej kan tilfredsstille sin Hunger, ej kan beskytte sit tyndt bedækkede Legeme imod Kuldens og Uvejrets barske Virkninger. Kun den kloge og uforsærbede Anforsel viser ham, hvor og hvorledes han skal gaae og hente Sejeren: han gaaer, og viselig han falder, eller bringer den tilbage med sig.

Saaledes gik det, saaledes bleve vore Krigere anførte, imod saa mange Arter af Fiender strede de, og saa uovervindelige vare de. Skulde vi nævne Heltene, som i Gjærningen viste, hvad vi have sagt? Vi maatte jo nævne Enhver, som streb, for at nævne dem Alle. Ej Timer, ej

Dage vare nok, til at optælle Exempler, til at fremstille Mindesmærker af saa megen og mandig Daad, af den Kraft og Hæderlighed, vore Krigere paa Landet, ved Kysterne og paa Søen gave saa gjentagne beundringsværdige Prøver paa.

Heltens Aand og hans Exempel, som styrede den besværligste Kamp under de besværligste Omstændigheder, besjelede hver Anfører og hver Stridsmand, og frembragte hine ærefulde Virkninger: og derfor mindes vi det paa denne festlige Dag, vi mindes det med Stolthed og Glæde, hvad Norges Mænd vare og ere, og hvad de end mere kunne vorde. Thi det var ikke Hæren alene, hiin Aand besjelede. Den virkede veldædigen overalt, den indtog alle Hjerter, og lig den elektriske Funke, forplantede sin Ildkraft, i det den skabte det samme Mod, den samme Stemning for Konge og Fædreland i alle Norges Egne, fra Lindesnæs til Nordcap, fra Stat og til de østlige Grændser. Hvo tænkte, hvo arbejdede ikke i Trængslernes Dage med Liv og Anstrengelse for den fælleds Sag? Hvo sparede Dposreller, hvo ønskede ikke at bringe ved Naad og Daad sit Offer paa Fædrelandets Alter?

Et Folk, flittet til at besjeles af en saadan Aand; et Folk, der ikke alene let undværede Ting, den lange Vane havde gjort til Fornødenhed, men selv under Følelsen af virkelig Mangel paa Livets Nødvendigheder vidste at hjælpe sig, og dog bevare den samme Stemning; et Folk af denne Vres og Selvstændigheds Følelse: vi maa tilstaae, vor Beundring stiger saare højt, og vi kunde ikke ansee nogen

Dviol mere ugrundet end den, om et saadant Folk skulde kunne hæves til en misundeværdig Grad af Cultur og Lykke?

Er det saaledes, som vi alle have seet de glædeligste Beviser for, at Nationens Kraftfylde ej under de besværligste Omstændigheder lod sig udtømme: hvilken højere Betydning kan da ligge i den med Nabobrødrene tilkæmpede Fred, end at hiin frydende Tanke om Norges stedse fremadgaaende Cultur og Lykke bør blive virkeliggjort, at vi strax begynde og siden uafsladeligen arbejde derpaa?

Vist nok paamindes vi ogsaa ved den gjenvundne Fred om de Offere af saa mangen Hæderskæmpe, der faldt for den; om de Lidelser, dens Erhvervelse voldte os; om de endnu, og hvo veed hvorlænge? vedvarende Virkninger deraf.

Ja, kostbart er for Staten Tabet af enhver daadfuld og hædret Mand, af Enhver, som med Rjækhed og Ærefred og faldt for den. Men have vi Harsag til at beklage det faldne Hædersoffer, eller mon ikke meget mere til at misunde det? Bestaaer Livets Værd og Lykke i at opnaae Alderdommens rolige Dage og ej altid ærværdige Graahaar? Levede ikke den hæderlig og vel, som levede til Gavn og Ære for Samfundet; og end mere den, der døde ved at vinde det Frelse og Hæder? Selv hans Fald og Tab skal vorde det en rig Begjærning i de Mange, som, opluede af hans Exempel, betræde i hans Spor Pligtens og Ærens Bane.

Hine udholdte forbigangne Lidelser, dem lader os, som det sommer sig, overgive til Forglemmelsen, forsaavidt de ikke vare Midler i den evige Wiisdoms Haand til gavnlig Belærelse for os i Fremtiden! Dertil bruge vi dem, men ikke til at fremkalde Mismod og uværdige Beklagelser, der nedstemme den Aand, hvoraf vi oplivede alene vorde fiske Fede til at høste Fredens Frugter.

Dog, siger man, ej det forbigangne Onde er det, vi beklage, ikke det bør nedstemme os til Mismod; men de nærværende, de endnu længe vedvarende Virkninger deraf, kunne og skulde vi ogsaa overgive dem til Forglemmelse? Nej ingenlunde! Dette Onde maa vi, det bør vi mindes, skjønt ligesaa lidet til Mismod som hiint; meget mere skal det tjene til at opløsts og forstærke Sjelen, at anspænde Kraften. Vi mindes det da, men vi sanigre os ikke, ved at følge for os dets sande Udspring, og hvorledes vi bør stoppe dets Kilder! Vi ligne ikke den indbildte Sunde, der omsindelig lukker Djnene for Sygdommens Hovedsæde, indtil Dødens Krampetræk forsilde giver Fornuften Herredomme over Indbildningen! Blev vi vel enten klogere eller lykkeligere ved den tilbagevendte Fred, dersom vi dvælede med Tanken ved det Onde, Krigen nødvendigen voldte, ikke fornemmelig fæstede den paa det Onde, som unødvendigen, for ikke at sige bebrejdselsværdigen, var forend Krigen kom, og gjorde denne saa mangesfold besværligere? Dybe vare de Saar, som Krigen sloge os, men de bleve det derfor, eller saameget dybere, formedelst de gamle Bræk,

hvoraf vi forud havde Meen, som vi ikke nok følede, ikke
 nok kjendte. — Hvilke vare vel Kilderne, hvoraf det største
 Unde udsled? Hvoraf hiint vigtige Savn af Livets første
 Fornødenheder, den Menneskevennen saa smertende Man-
 gel, til at fyldestgjøre Nødlidenhedens retfærdige Krav?
 Ja, Fienden spærrede os Afgangen, han opslugede Brø-
 det, som vore Trængende begjærede til Livets Ophold. Da
 han ej kunde afvæbne vort Mod og vor Kraft, vilde han
 afvæbne os ved Mangel og Hunger. Men som han gjorde
 det for at skade os, saa kunde han ikkun gjøre det,
 fordi vi forud havde tilladt ham at skade os. Umindelig
 længe vuggede i Fredens rolige Skjød, syntes vi ej engang
 at ville frygte dens Afbrydelse som mulig. Med Guldet
 i Haanden tilkjøbte vi os, hvad vi med tomme Hænder
 kunde ved Arbejde have tilvejebragt. Forlidet pløjede vi
 Jorden, fordi vi formeget lode Skibets Kjel pløje Bøl-
 gerne, og fjernt fra hente det Korn, vi hjemme kunde ha-
 ve høstet. Stærkt troende, "naar Tid kommer, kommer der
 ogsaa Raad," frydede vi os ved det Nærværende, og over-
 gave de kommende Dage til deres egen Forsorg. Ej en-
 gang beredte paa, at møde de vante Uaar eller Afgrødens
 os saa bekjendte Misvært med et viseligen henlagt Forraad,
 vare vi endnu mindre beredte paa, at møde med et større
 Forraad Fiendens farligste Vaaben, Hungerens Vaaben.
 Alt for kjædent vante til at skaffe os for Penge det, hvor-
 med vi skulde føde, hvormed vi skulde klæde os, bleve
 Hænderne forlidet øvede i den Windstibeligbed, der gjør
 et Folk saa uafhængigt og tillige saa lykkeligt. Deraf

ogfaa det nedbøjende Syn af Bettlere uden Tal, som i Husene, paa Gaderne, paa Vejene anraabte og anraabe om at mætte deres Hunger uden Arbejde, at klæde deres Nøgenhed, uskikkede for næsten enhver Tilværelsens Haandtering, og selv at virke noget dertil.

Vi skulde her ikke nævne Hovedkilden til Alt, den Standpunct, hvorpaa Dødsningen under saadanne Omstændigheder maa staae. Vi skulde ikke yderligere nævne den Trang og Uselighed, den Uduelighed og Usædelighed, som uundgaaelige Følger af Mangel paa tilstrækkelig og hensigtsmæssig Cultur og Dødsning.

Hvad, om vi itide, i de gode Dage havde klogeligen tænkt paa, at de onde kunde komme, skulde hine Byrder have saaledes kunnet trykke os; skulde Nøden have været at tale om; skulde Fienden kunnet ført hiint frygtelige Vaaben, Hungeren, imod os; skulde vore Penge have sjunket saa dybt i deres Værd; skulde arbejdsføre Trængende have arbejdsløse bedet om Brød; skulde vi have følt Trang til at hente Føde og Klæde fra fremmede Steder, Trang paa noget Forsvarsmiddel, Trang til nogen Uafhængighed af en Fiendes Forholdsregler? Vi manglede jo ellers Intet. Fædrelandets Forsvarere luede af Mod, forfærdede ved deres Manddom Fienden, og ved deres Snildhed og Hurtighed afgang ham Beundring, idet de fulgte med uindskrænket Tillid deres store Anførers Bud og Exempel. Den samme Aand besjelede hele Nationen, den samme Stemning for den fælles Sag. Dog følte vi Krigens

Byrder, dog føle vi Virkningerne deraf saa besværlige. Eller rettere: vi føle Virkningerne af hine Mangler, af Mangelen paa Betænkksomhed og Forberedelse, paa Forsynlighed, paa Anlæg og Indretninger, hvortil Regjeringen saa ofte opmuntrede i Fredens Dage, af Mangel paa Alvor og Enighed, og af den Karrigskab, der ej tillod os at give rundeligen til de rette Djemeder og paa de rette Steder. Af disse Rilder udsprang og udspringer egentlig det Onde, som gjør den Kloge tvivlsraadig, den Formuende forlegen, som presser Laarer af Nodens Dine.

Men vi bør kun mindes det, fordi vi have Raad imod det Onde, fordi vi have Midler i vor Magt til at formindste det, og i Tidens Følge ganske at udslutte dets Spor; fordi vi tør tænke os, hvad der kan gøres for Norges Held, og fordi dette, naar vi enes derom, aabner os en lys og herlig Udsigt i Fremtiden.

Hvilke ere da, spørger man, de gyldne Midler til saa store, saa glædelige Hensigter? Hvor findes de? Vi ville ise hen at fremdrage dem. Vel os, vi ikke trænge til at smigre med behagelige, men tomme Forventninger, eller at fremstille Phantasiens Billeder paa en aldrig opnaaende Lykke! Vel os, at Midlerne ere os saa nær, at de findes i Norges eget Skjød, at de gjemmes i Landets Herlighed, i dets mangehaande naturlige Rigdomme! Disse ere og kunde ikke blive udtømte; disse ere ikke, og kunde ej af Fiendehaand blive erobrede og borttagne. Disse Skatte, vel benyttede og anvendte, skulde rigeligen forslaae til at afhjælpe ethvert Savn, at fremstaae enhver Fornødenhed;

at fyldestgjøre de Fordringer af Fremtids Cultur og Lykke, som den Aand, der bejler Norges Sønner i Fæder og Gjenfærdigheder, giver dem saa retmæssigt Krav paa.

Skulde end disse Hjælpebilder ligesom ved et Underverk blive forstoppede, og den spærrede Afgang til deres hensigtsmæssige Benyttelse ligesom blive forseglet: saa har hver retsskaffen og tænkende Fædrelandsven i sit Hoved, i sit Hjerte, i sine Hænder saadanne Midler, som ingen Omverling af Omstændigheder, intet Ulykkes-Tilfælde formaaer at afvriste ham.

Eller skulde det maaskee betage os Mødet, skulde det kunne lunkne Følelsen for vor høje Pligt imod Konge og Fædreland, at vi ej forudsaae Enden paa det Onde, men vel en lang Varighed af dets Virkninger, at vi kun efterhaanden og omsider kunde nærme os Maalet? Eller, maaskee vi gjorde det bedre, om vi lode Hjerterne hensynke i sorgmodig Uvirkksomhed og idel bange Forventninger, bionde paa, hvad Skjæbne og Tilfælde vilde tilføre os, og virke for os? Eller, maaskee vi fortjente endog Bebrejdelse, ifald vi mandigen tænkte, at Kraft og Sambrægtighed aldrig forgjæves kæmpede mod Banfeligheder, at Stræben med Forstand og Enighed til et stort og hæderligt Formaal aldrig er bleven beskaftet. Nu, saa vildfare vi langt heller i denne Troe, end at søge Trost i uvirksom og Kraftløs Betænkelse.

Dog, vi vide, det ej er forgjæves; vi vide det af Verdens Erfaring og af dens Aarbøger, hvad Klogskab, samholdelig Anstrengelse og Udholdenhed have endog med

svage Kræfter kunnet udrette. Hvad bragte engang hiin noksom bekjendte Handelsstat i saa stor Anseelse; hvad samlede Verdens Skatte i dens Skjød? Hvor ubetydeligt var Holland, hvor langt fra at eje saadan Styrke, som vort Fædreland i dets naturlige Kræfter, da det først begyndte at arbejde sig op til det Slags Lykke, som Rigdom giver! Dog nåede det ved Handel og Vindskibelighed, ved klog Dekonomie og Sparksomhed, ved Fasthed, Anstrenge og Samdrægtighed en Højde og Anseelse, der opvakte den største Misundelse hos Havenes nuværende Behersker. Denne hvilede derfor ikke heller, førend den, ved udstroet Menigheds og andre Lidenskabers Sæd i sine Medbejleres Hjærter, havde bragt deres Lykkes Sol meer og meer til at dale, indtil den ganske gik under; da hiin derimod ligesaavel ved Kraft og Enighed, ved Cultur og Industrie, som ved foragtelige og uretfærdige Midler vandt sig stedse højere op til Eneherredømmet, og til at gjøre sig Verdens Handel Statskyldig.

Formaaer da Kraft og Samdrægtighed saameget, endog hvor de ej altid ledsages af Bevidstheden om ædle Hensigter: kunne vi da tvivle om, at de skulde være tilstrækkelige til at hæve vort Fædreland, med dets naturlige Styrke og Formue, op over Banskkeligheder og Hindringer til et stort og ærværdigt Maal, som det uden Herskesyge attraaer og stræber til? — Der kunde da Intet fattes, uden den gode, den alvorlige Villie til Ening om at fremdrage Midlerne, og ligesaa alvorligen og hensigtsmæssigen at anvende dem. Men denne fattes ikke, og kan ikke

fattes; thi Alt opbyder dertil. Nu er Tiden at ville, hvad Hengivenhed for Konge og Fædreland fordrer, at arbejde paa Helbredelsen af de gamle Bræk, af de nye slagne Saar; at tænke paa og virke for, hvad vi nu, flogne af Skade, indsee at have forsonet; at erkjende, det er os selv langt meer, end vor Fiende, der skadede os; at det er paa Oplysning og Sædelighed, paa sand Cultur og en til Landet passende Vindskibelighed, paa Klogskab og Forsynlighed, paa Anstrengelse og Enighed vi skulle bygge vor Hæder og Lykke.

Dertil benytte vi den Roe, som den gjenvundne Fred med Nabofolket skjenker os; lig Kæmperen, der under Stridens Hede ej kom de blødende Saar ihu, men efter fuldbendt Strid desto omhyggeligere tænkte paa sin Helbredelse, for at vorde skicket paany til ærefuld Kamp! Dette er den sande og store Betydning af den Fred, der i Dag saa festligen samlede os; dette er Heltens Forbring til os, som vandt os Freden; dette er vor fredsøle Konges Forbring til os, som skjenkede os den. Hvad var ellers alle vore udholdte og udholdende Lidelser; hvad Mening laa der ellers i Glædens Budskab om den tilbagevendte Fred; hvad Betydning havde ellers al denne Dags saa frydende Festlighed, disse store, glimrende, højtidelige Behudelser af Held og Glæde?

Den være os da, denne Fredens Dag, den være os en stor og uforglemmelig Dag, da vi værdigen hylbøde vor ejegode Sjette Frederiks og Helten Christians velgjørende Forbring til os; da mange Norges oplyste, kraftfulde, virksomme

og formuende Mænd svore hverandre en hellig, ubrydelig
 Eed: at ville i uadskilleligt Samfund og med
 Standhaftighed ofre Tid og Evner paa at hæ-
 ve Fædrelandet til en stedse stigende Cultur
 og Lykke, til den Rang af Hæder og Anseelse,
 det har saa gjældende Krav paa!

Vel os, vel Norge! jo helligere denne Eed bliver holdt.
 Hvilket Held beredte Krigen os da; hvilken frydelig Udsigt
 i Fremtiden aabnede Fredens Dag os! Da maatte vi med
 den højeste og inderligste Tilbedelse opløste vore Hjerter i
 de gladeste Takoffere til alle Kongers Konge, alle Himles og
 Jordens Gubers Gud, for den største Velgjerning, den, da
 han bød Krigens Tordenes udbrede Forfærdelse over Lan-
 det, da han saa majestætisk fadergod vakte Norges slum-
 rende Aand, og fremkaldte hos Nationen høj Følelse af
 dens Værd, og den Rang af Lykke, han forlenede den med
 Kraft at opstige til!

Saa, Alle sværge vi i dette højtbelige Nu: Helligt
 være os Norges sande Vel, heftigt være os
 dets sande og varige Hæder! Dette sværge vi ved
 den Lybighed og Trosskab, vi ere vor Konge skyldige; ved
 vor Agtelse for Nationens Ære og Lykke; i den Fyrstes
 Paahør, hvis uforglemmelige Fortjenester af Norge alle
 Hjerter hylde og i Dag saa festsilgen mindes; og i den
 Fyrstes Paahør, som Kongen udkaarede til Heltens Ef-
 termand, og som Helten udkaarede til sin Ven. I denne
 ærværdige Forsamling, i dette Brodersamfund indgaae vi

denne Pagt, og stadfæste den rundt omkring, fluende dette Monument, som Taknemmelighed rejste Fredens Staver, vor dyrebare Konge, og Fredens Erobrer, Kongens og Norges Ven!

Men lader os indvie dette synlige Minde om det Taknemmeligheds Monument, som staar uforgængeligt i alle Normænds Hjerter, lader os indvie det med Grens og Sejerens Tegn! Nærmer Dem, Hædersmænd, som dertil ere udvalgte, og indvier det til et højtideligt Vidne om Fredens herlige Dag!

(Her fremtraadte nogle af de paraderende Krigere, og svinsgede Fanerne over Monumentet.)

Fred og Velsignelse af det Høje over Kongen og hans Huus, over Nationen og Fædrelandet! Een Aand besjele alle Norges tænkende Mænd for Norges Vel, for Norges Hæder! Derfor leve og tænke, derfor virke og arbejde vi! Dette var Pagten vi indgik, den varde ubrydelig! Det skee! og Fredens Velsignelse trykke sit Indsegel derpaa! —

Efter Hs. Højærværdighed Biskoppens Tale blev følgende Slutnings: Sang, ligeledes af Hr. Provst Schmidt, udført af de i Choret værende Sangere og Musici:

C h o r.

Dig, himmelsendte Fred, vi hylde!

Velsignelsernes rige Fylde

Nedstrømmer fra Dit milde Væld,

Og skaber Lys og Liv og Held.

Den Helt, som kraftfuld Kampen endte,
 Som al sin Hu til Freden vendte,
 Som vejede Landets Lærv og Træng,
 Ham tone Fredens Jubelsang!

O Fred! Dit Lys bestraaale Norden,
 Det straaale over hele Jorden,
 Og under Dine Palmers Lue
 Fremspire Liv og Held paa nye!

Halleluja i Evighed. Amen. *)

Og dermed endtes denne højtidelige Handling. Det for-
 tjener at bemærkes, at, skjønt nogle Tusinde Mennesker

*) Overeensstemmende med Forfatterens Villie meddeles herved
 Cantaten med alle dens Chore, saaledes, som han ønskede
 at den skulde kjendes af Publicum:

C a n t a t e.

Chor.

Trygt boede vi i Fredens Lue;
 Vor elskte Fred'rik værnede om Norden,
 Imedens trindtom Krigens hule Jorden
 Lød sælt blandt vrede Lue fra sorten Skue.

Med Harmes Kvind saae vort Held,
 I Løn den over sorte Planer ruged';
 Med List og Bøld sit sikre Kov den sluged',
 Og hærjed' Gletten, rysted' Norges Fjeld.

Men kraftløs sank dens hvasse Pæl
 Ved Klippens Fod, hvor Christians Glavind blinkte.
 Han Norges Helte: Et til Kampen vinkte,
 Og Fienden veg for Heltens Mand og Fjeld.

af alle Borgerclasser vare samlede i Kirken, herse:
de dog under Talerne den største Tavshed og Rolighed;

Recitativ.

Men Søe = Uhyret trindt om Norges Strand
Sig snoede lumsk og spejded',
For Brødet fra de Hungrige at rane.
Med flangebugtet Krop det vilde qvæle
Det Folk, som trodsede dets Braad.
Da hortes Sammers Raab fra Armøds mørke Braad,
Dg blege Sot steg op fra Helas Mørke,
At fælde Landets Haab og fæe Landets Styrke.

Duet.

Men Held os! Krigens Glavind hviler;
Men Held os! Freden atter smiler,
Dg Christian til sin Krone bandt
Den Fred, Han seiersalig vandt;
Dg Landets Saar skal atter læges,
De matte Hjertet atter qvæges,
Dg Kraften, gjennem Prøvens Ild,
Fremstraale dobbelt lys og mild.

(Efter Indlednings-Talen.)

Chor.

Dig, himmelsendte Fred, vi hylde!
Velsignelsernes rige Fylde
Nedstrømmer fra dit milde Bæld;
Du skaber Lys og Liv og Held.

Den Helt, som kraftfuld Kampen endte,
Som al sin Hu til Freden vendte,
Som vejede Landets Liv og Trang,
Ham tone Fredens Jubelsang!

O Fred! Dit Lys bestraale Norden,
Det straae over hele Jorden,
Dg under Dine Palmers Lue
Fremspire Liv og Held paa nye!

(Efter Biskop Bechs Tale.)

Chor (af Sangerne).

Uvejret svandt og Stormen tier,
Dg Haabets Stjerne hæver sig,
Dg Glædens Jubel = Harmonier,
O elskte Prinds! velsigne Dig.
Saa viis i Fred som kæk i Krig,
O Christian! vi hylde Dig.

Alting foregik med Orden og Værdighed, og de mange taarefulde Dine som saaes trindt omkring, vidnede om det Indtryk, som Talerne og Handlingen gjorde paa Tilhørernes Hjerter.

Strax efter havde Hs. Højærværdighed Biskoppen, i Spidsen for de denne Dag talrigen forsamlede Gejstlige, Audience hos begge Prindserne, som i de naadigste Udtryk bevidnede Dagens Talere Deres høje Tilfredshed.

Chor (af Forsamlingen).

Saa viis i Fred som fjæk i Krig,
O Christian! vi hylde Dig.

Du hævede' Norges gamle Hæder;
Som Klippen trodser Bølgens Slag,
Og Solglands om dens Isse freder,
Du stod paa Kampens mørke Dag,
Og lystte for hver Norges Søn
Til Sejrens Krands og Fredens Løn.

Chor (af Forsamlingen).

Du lystte for hver Norges Søn
Til Sejrens Krands og Fredens Løn.

Kun Aand og Kraft vort Helb betrygge
O Fredens som i Færens Tid;
Paa denne faste Grund vi bygge!
Og Himlen signe vil vor Tid;
Da prises ret vor Christians Færd,
Og Norge er Hans Minde værd.

Chor (af Forsamlingen).

O Norge, priis Din Christians Færd,
Ved Aand og Kraft Hans Minde værd!!!

Kl. 3 samledes de, som af Borgerſkabet vare indbudne, paa Kathedralskolens store Auditorium, ikke alene af Stadens Indvaanere, men ogsaa fra flere Byer i Stiftet, omtrent 300 i Antal. Kort efterat Hs. Kongl. Højhed og Højfyrstelige Durchlaughtighed vare ankomne, blev der anrettet. Kathedralskolens rummelige Læsesale vare ved denne Lejlighed decorerede; man spiste i 6 Værelser, der fulgte efter hinanden i en Række, saa man paa eengang kunde gjenneſkue de fleſte. Man trak Lod om Pladsene ved de forſkjellige Borde. I det Værelſe, hvor Prindsernes Taſſel var ſerveret, var anbragt paa Væggen Hs. Kongl. Højheds og Norges Vaaben. Borddækningen var ſmagfuld og glimrende, og Berværtningen hyppelig. Da de udsøgte Vine havde ſtemt Gæſterne til ſømmelig Munterhed, bleve følgende Sange afſjunge og de dertil hørende Skaaler udbragte, dog ſaaledes, at en ny Ket blev frembaaren mellem hver Skaal.

I.

Mel. Saa glade vi drage det lynende Sværd 2c.

Højt Stridshornet lød i vort fredſomme Hjem,

Alt hørtes de Vaaben at drage;

Men modig og kraftfuld ſtod Normanden frem,

Og Ingen veg frygtſom tilbage.

Og Eden fra Fjeld og fra Dale gjentød:

Troſkab mod Kongen i Liv og Død!

Raaf hunge de Normand det dræbende Sværd,
 Saa talrig end Fienden mon være;
 Glad fluebe Fred'rik den Heltefærd,
 Og lønnet' de Kjætte med Gre.
 Og højere Raabet blandt Fjeldene lød:
 Trofkap mod Kongen i Liv og Død.

Da mødte Kong Carl ham med fredeligt Ord,
 Og Fred'rik det hørte med Glæde.
 Nu vandre de fredsfulde Konger i Nord,
 Omflynged' af Broderskabs Kjæde.
 De dræbende Sværde vi lægge nu ned;
 Leve vor Konge! han gav os Fred.

Han leve, og flue i ustyrtet Fred
 Sit Norge hvert Tab at forvinde!
 See Velstand og Hæder gaae frem i dens Fjed,
 Og Vanart og Nød at forsvinde! —
 Og Samraabet lyde, som flædse det lød:
 Trofkap mod Fred'rik i Liv og Død!

C. Paveks.

Deres Majestæt Kong Frederik den Sjette!

II.

Mel. Vær Du vort Selskabs Skytsgubinde ic.
 Vær Sang paa ny skal festlig tone:
 Højt prise den med Jubellyd
 Den fromme Dronning paa Danmarks Trone,
 Vær Dronning, stor ved huuslig Dyd!
 Maria! Landets Moder! Dig
 Tilraaber den: vær lykkelig!

Du aldrig glimreb' i Dit Rige
 Ved Herskeraand, ved mandig Daad;
 Man saae Dig bly og tavs at vige,
 Naar Fred'rik kaldte Mand til Raad;
 Men Hustru var Du, om og blid,
 I Sorgens som i Glædens Tid.

Som Biv og Moder vi Dig hylde;
 Dit Værb er stort, Din Løb er fljøn;
 Saa meget Godt vi Fred'rik fylde,
 Hos Dig hans Veldaad finder Løn.
 Sid fædse, ædle Dronning! Du
 Maa nyde, Hjenke Held som nu!

E. Pabels.

Deres Majestæt Dronning Maria!

III.

Mel. For Norge, Kampers Fædeland ic.

Er Norste Løve dæstet ind
 I en usalig Slummer?
 Og tues Normænds glade Sind
 Af Trængsels mørke Rummer? —
 O vaagn dog op, hver Norges Mand!
 Vort Løsen er: Vor Christen!
 Hans Ros har trængt blandt Fiender ind,
 Og Kvind selv forstummet.

Af ædel Hu til Landets Held
 Ham Fyrsten havde faaret,
 At byde mellem Norges Fjeld,
 Og han har Byrden baaret.
 Saa kjæk i Fjeldt, saa viis i Fjeb
 Et Helten, som vi glædes ved;
 Han lever end til Nordens Vel,
 Hans Ros er ubeskaaret.

En seiersalig Helt, saa mild,
 Saa ædel og retfærdig!
 Han tænder i vort Bryst den Ild,
 Og er den Flamme værdig,
 Som blusser her i Normænds Lag,
 Som indtil Norges sidste Dag
 Skal brænde for en Helt, saa mild,
 Saa Edel og Retfærdig!

Til Heltens Tak og Velbehag,
 Hvis Daad kun Dyd belønner,
 Paa Christians og Fredens Dag
 Frem, ofrer, Norges Sønner!
 En hellig Ged: Evindeligt
 Skal Normænd mindes, ligne Dig,
 Og kæmpe for den gode Sag,
 Men bære som Vrens Sønner!

N. Wulfsberg.

Deres Kongelige Højhed Prinds Christian
 August, Tronsfølger til Sverrig!

IV.

Mel. Mit fulde Glas og Sangens raske Toner &c.

Et Glimt af Fred tilsmiler atter Norden,
 Og Millioner love Gud;
 Gid snart den straale over hele Jorden,
 Og Tvedragt døe af Verden ud!
 Dog — haanes atter Fredens Ven,
 Vi drage Sværdet flur igjen.

Du, brave Prinds! hvis Kald det er at føre
 Den Rorste Hær til Sejer frem,
 Du kjæft forbyde Riddersmand at røre
 Vort Fødeland, vort kjære Hjem!
 Held med Dig, Prinds! i Ledingsfærd!
 Og med Dit fredelige Værd!

N. Wulfsberg.

Deres Højfyrstelige Durchlauchtighed Prinds
 Friedrich til Hessen!

V.

Mel. Gvan byder os at drikke &c.

Flammer Baunens røde Lue
 Paa vort Fjeld, og i vor Dal;
 Skal vi atter Fiender flue
 I vort Norges Klippe = Gal;
 Fro da kæmper Norges Mand
 Fra hvert Fjeld, og ved hver Strand;
 Fienden flue
 Vædens Lue
 Flammende højt paa Fjeld og Strand!

Svæver stolt paa Norfke Bølge
 Fiendtlig Stavn, og fordrer Slag,
 Norfke Søgut raft Kal følge
 Gjennem Storm og Tordenbrag;
 Normand, hejs dit Sejers-Flag!
 Giv din Fiende glatte Lag;
 Kugler fuse,
 Bølger bruse
 Venligen blidt om Norges Flag!

Gamle Norge! frygt Du hviler
 Paa din haarde Klippesod!
 Stolt i Kamp mod Døden smiler
 Dine Hestes Kraft og Mod!
 Normand boe i Norges Skjød
 Troe i Liv og troe i Død;
 Freden lønner
 Norges Sønner,
 Hulde og troe i Liv og Død!

L. St. Platou.

Forsvarsstanden til Lands og Vands!

VI.

Mel. At stride og sejre, naar Fienderne trued' æ.
 Af stormfulde Skyer Freds-Solen frembryder,
 Og smiler saa blidt til krigshårdebe Jord;
 I jublende Chore højt Fredshymnen lyder
 Blandt Skove og Dale i fredsfale Nord;
 Hvor Krigsluer flammed', hvor Sværdene klang,
 Der toner forenede Nordboers Sang!

Mildt svæber om Nordens de ældgamle Riger
 Med Lilier krandsset frebsalige Land!
 Trygt Sverrig, vor Grande, sit Haandslag os giver,
 Og trofast vi Broderen række vor Haand;
 Paa Danrigets Sletter, blandt Norriges Fjeld,
 I Sverriges Dale Fred, Frihed og Held!!!
 L. St. Platon.

Freden med Sverrig!

VII.

Mel. Til Baaben, see Fienderne komme 2c.
 Fostbrodre! hvi rasler vel Skjoldet,
 Hvi gjengjalder Baabnens Gny?
 Hvi toner højt Luren fra Fjeldet,
 Og Sangen i Dalens Lye? —
 Langt fjernedes Krigsgudens Torden
 Fra Mannaheims-Øtten i Norden;
 Thi Svenske og Danske og Norske saa froe
 Tilsvore hinanden Fostbroderskabs Troe!

Mild Svithjod i kongeligt Sæde
 Guldkroner solblokkede Haar;
 Klart funkler hans Kaskyn af Glæde,
 Saa kraftfuld den Gubbe fremgaaer;
 Og Heltenes Minde han fluer,
 Der herligt fra Oldtiden luer;
 Thi favner han sine Fostbrodre i Nord,
 De ældgamle Gubber Kong Dan og Kong Nor!

Hil Dan! Du min ærlige Kæmpe!

Hil Nor! Du est Klippernes Søn!

For Skandiens Hæder vi Trende

Jorene vort Dnske, vor Bøn!

I Brødre! — I Christian gibe

Til Svithjød og Sverriges Rige,

Det styre den Kæmpe til Skandiens Gavn,

Dg hele vort Norden vel signer hans Navn!

L. St. Platon.

Held Naboriget Sverrig, og Held det ved
dets Fronarving!

VIII.

Mel. Griff op Kammerader, til Hest, til Hest re.

Vort Norge til Vre højt lyde vor Røst

Blandt Klipper og Skove og Dale!

Ved Tanken om Norge opflammes vort Bryst,

Dg Norrig til os monne tale:

"I Normænd! I vandre i Oldfædres Spor,

"Da stander Jert Norge saa trygt ubi Nord!"

Hist Danmark smiler i Bælternes Gavn!

Huldt Brødrene Haanden os rækker;

Fra Oldtiden straaler det Danske Navn,

Dg Fædrenes Kraftdaad opvækker;

Thi Heltkraft luer i Nordboens Bryst

Blandt Norriges Klipper, paa Dannemarks Kyst!

L. St. Platon.

Norge og Danmark!

Enhver af disse Skaaler blev udbragt med den største Enthousiasme, og ledsagedes af en Run-
da af Hoboister, Kanoners Løsning og eenstemmige Hurra-Raab. Da Hs. Kongl. Højheds Skaal var drukken, brusede længe et uafbrudt Hurra gennem alle Sale, og forplantede sig til den udenfor samlede Mængde, der besvarede samme med den lydeligste Jubel. Derpaa behagede det Hs. Kongl. Højhed at gennemvandre de forskjellige Spisesale, med den ham egne Blidhed at hilse de glade Gæster, og siden selv at udbringe en Skaal for Stadens Borgerskab.

Bed ethvert Bord cirkulerede et Exemplar af nedenstaaende Indbydelse til "et Selskab for Norges Vel", som kort tilforn var udkastet og trykt:

I n d b y d e l s e
til et Selskab for Norges Vel.

Norske Landsmænd og Brødre!

Naar Uvejrsffyer mørkne Himlen, naar Stormen raser,
Tordner rulle og Havbølger bruse, da skjælver den Uerfarne,
den Svage, den Fejge; thi han sjener Intet uden Død og
Udengang. Den Kjække, ved Erfaring findige og kloge
Mand derimod, han fluer roligere Uvejrets Komme og ræd-
somme Udbrud; thi lettelingen gjenkjender han i Alt Natu-
rens vise Gang, der følger en højere velgjørende Styrelse.

Uvejret svinder. Solen straaer atter reen og klar.
Hiin svage og frygtsomme Mand vaagner af sin Skræk,

glemmer Uvejret, betragter med Ligegyldighed dets sørgelige Følger, og nyder atter sit Jordums dosige Planteliv! Men den kjække, erfarne og tænksomme Mand, der stod i Uvejret med roligt, med mandigt Bryst, han berigede sin Erfarings Kundskab, han opdagede midt under Uvejrets Rædsler, hvorlunde et lignende Tilfældes mangehaande Følger deels kraftigen kunde forebygges, deels lettere afhjælpes. Denne Erfaring indgiver ham sindigt Mod; dette frembringer forøget Kraft; han forener sin Kraft med Andres, og flere Kræfters forenede Anstrengelse er Moder til gavnrig Daad.

Normænd! Kongens og Landets Sønner! denne kjække, denne kloge Mand er, vil og skal hver Normand være og blive. Ja, Norffe Brødre! vi alle have været deeltagende Vidner til det stormende Uvejr, der saa nys vildt hvirvlede sig om vore Fjælde, vore Kyster og gennem vore Dale. Vi alle ere deeltagende Vidner til det Meget, vort Fædreland, vort Norge har lidt, og end lider ved Uvejrets Følger, langt farligere, end selv den forbifarende Stormsøye. Disse Følger maa, kan og skal afhjælpes ved forenede Normænds kraftfulde Daad, nu da Uvejrsfyerne svinde, nu da Freden mildt gjenstraaler i vore trygge og rolige Dale.

Norge, vort gamle stolte Klippeland, skal atter hæve sig med fornyet Glæde. Norges Hæder og Held skal være Norffe Sønners første Tanke og højeste Formaal. Da skal Uvejret glemmes, dets Spor udslættes, og selv disse, i det de svinde, skal bringe Held og Hæder over

vort elskede Fædreland. Da skal hver Normand kunne sige med Stoltthed: hiint Uvejr kom, men Norges Sønner vakktes; — hiint Uvejr rasede, men Norges Sønner stode med urokket Heltkraft; — hiint Uvejr svandt, og efterlod sig sorgelige Mindesmærker, men Norges Sønner levede og virkede med forenet Kraft for det lidende, det gjenfødte Fædreland.

Hvilken hellig Glorie omstraalet Norges Rige! Hvilken smilende Udsigt i Fremtiden! Alle Norges brave og ægte Sønner, blussende af Kraft, de tænke, de handle, de virke ene og alene for det fælleds Fædreland. Norges Børn fluede Moderlandets Ulykker, dets trykkende Mangler, dets tunge Savn, og de stræbe, de ile i enigt Samfund til det stolte Formaal, at forebygge hine, at afhjælpe disse. Og hvad formaaer ikke Fædrelandskjærlighed, hvad udretter ikke flere forenede Brødres forffjellige Kræfter? Dplysning udbredes, Jorddyrkning fremmes, Skovbrug forædles, Huusflid forøges, Fabriker anlægges, hver Industri ophjælpes og befordres. Hvor Dplysningens og Virksomhedens milde Straaler saaledes lyse, der trives, der flammer reen og klar den ædlere, højere Moralitet. Paa denne Klippegrund hviler Stat og Folk tryggere, om muligt, end Dobre paa sin evige Granitfod. Paa denne Klippegrund hvile vort gode gamle Norge!!!

Norges Mænd! Skjont og ædelt og højt er det i Farens Stund, naar Konge og Fædreland kalde, frivilligen og med mandigt Bryst at trodse Farer, at kæmpe imod Død og Undergang, at afvende disse fra Fædrelandets gamle

Arnesteder. Men ikke mindre skjønt og ædelt og højt er det, i Fredens roligere Dage med udholdende Kraft, med ufortroden Iver, med fordoblet Anstrengelse at fremstjynde og befordre Kongens eneste, højeste Attraae og Ønske, nemlig: Fædrelandets Vel. Begge Dele er fleet, vil og skal skee blandt Norriges Fjelde; thi end leve vi, end ere vi Norges Sonner og aldrig svege disse deres Pligt, aldrig deres medfødte Huldskab og Trostaa imod Konge og Fædreland.

Norske Brødre! dette er ej et svagt Haab, men en fast Overbeviisning hos alle Undertegnede, hos Eders Venner og Landsmænd, der ere Normænd som I, og glæde sig over at være det. Vi ville derfor samle vore Kræfter, og fordoble vore Anstrengelser; vi ville pønske, handle og virke, Alle i Forening, til at fremme vor Konges, vor Sjette Frederiks stolte ophøjede Formaal, Fædrelandets tiltagende Kraft, Fædrelandets stigende Held!

I denne Skjønne og store Hensigt have vi undertegnede Norges Mænd forenet os; i denne Hensigt ville vi oprette i vort Fædrelands Skjød et Selskab, hvis Virkekræbs ikke skal indskrænke sig til nogen særegen, men omfatte enhver saavel oekonomisk som litterair Gjenstand; ikke indskrænke sig til noget bestemt Sted, men udstrække sig til alle Norges end de fjerneste Egne. Dertil behøve vi flere, ja mange patriotiske Normænds forenede Kraft og Bistand. Vor Villie er god, vor Hensigt reen, som vort Formaal stort og ophøjet. Vel indsee vi, at der, ligesom med alle ædle Frugter, vil medgaae lang Tid førend de

modnes, og endnu længere førend de bringes til større Fuldkommenhed; at ikke alle Arter paa eengang kunne plantes, eller med lige Omhyggelighed opelffes. Men vi tvivle ikke paa, at de jo alle efterhaanden ville modnes, og at vi stedse skulde komme det store Maal nærmere, dersom vor Plan og Hensigt vinde det forhaabede Bifald hos vore Medborgere, og vore fælleds Bestræbelser begynde og fortsættes med Kraft og Enighed.

Vi vove derfor herved at indbyde alle tænkende Nor-
mænd og Fædrelandets Sønner, til at forene sig og sam-
virke med os, i et almindeligt patriotisk Samsund, der paa
denne Fredens og Helten Christians festsige Dag skal op-
rettes under Navn af:

Selskabet for Norges Vel,

hvis Plan og første Grundlove vi derfor herved meddele
vore Norske Brødre.

§. 1. Der oprettes et Selskab, hvis Hovedsæde er i
Christiania, under Navn af Selskabet for Norges
Vel.

§. 2. Selskabets Njemd er: at virke, saameget som
det formaaer, til Norges Vel i litterair og oekonomisk
Henseende.

A. Gjenstandene for dets Bestræbelser i litterair
Henseende blive: at udbrede Oplysning ved
Skrifter og paa enhver anden hensigtsmæssig
Maade.

B. Gjenstandene for dets Bestræbelser i oekonomisk Henseende blive: at befordre Agerdyrking, Fæddrift, Huus- Kunst- Manufactur- og Fabrik- Elid, samt paa enhver anden Maade at bidrage til en rigtig Benyttelse af Landets naturlige Fordele — og til Afhjælpning af dets Savn.

§. 3. Selskabet skal bestaae:

A. Af ordentlige Medlemmer. Disse ere de, som forpligte sig til, at erlægge den herefter bestemmende aarlige Contingent, og ved Raad og Daad at virke til Selskabets Formaal.

B. Af Ures- Medlemmer. Disse ere de, som Selskabet, formedelst en eller anden udmærket Fortjeneste af Fædrelandet, maatte ønske sig i sit Samfund.

§. 4. Medlemmernes Optagelse, Pligter, Rettigheder og hvad dermed staaer i Forbindelse, bestemmes ved Love, der udarbejdes af en dertil udvalgt Committee, og sanctioneres af Selskabet.

§. 5. Selskabet bestyres af en Præsæs, en Vice-Præsæs og en Direction, bestaaende af Formændene for følgende Classer:

- a. Den naturvidenskabelige Classe.
- b. Den topographisk-statistiske Classe.
- c. Den historisk-philosophiske Classe.
- d. Classen for Jagt, Fiskerie, Fæddrift og Vie-Avl.
- e. Classen for Jorddyrking, Bjerg- og Skovvæsen.
- f. Classen for Huus- Fabrik- og Kunst- Elid.

g. Classen for Landets Forsyning, Handel og hvad dermed staaer i væsentlig Forbindelse.

Enhver af disse Classer forestaaes, foruden af For-
manden, af tvende Commissarier, som afvejlende forrette
Secretariatet.

Desuden har Selskabet en Directions = Secrétaire og
en Casserér.

§. 6. For at opnaae Selskabets Djemed er det nød-
vendigt, at der i enhver Bye og ethvert District oprettes
Selskaber, som have enten ganske eller tildeels, efter den
locale Besskaffenhed, Hoved = Selskabets Formaal — og ville
virke i Samfund med dette, der fra sin Side vil gjøre
sig det til Pligt at understøtte hine saavel med Penge, som
paa anden Maade.

For at faae saadanne Selskaber oprettede, og at for-
skaffe Hovedselskabet et tilstrækkeligt Antal Medlemmer, vil
Selskabet søge at formaae nogle oplyste og virksomme Mænd
i Norges forskjellige Egne til at virke med sig i disse Hen-
seender, og tage Sæde i Directionen, saa ofte de her maatte
være nærværende.

En nærmere Vejledning til Districts-Selskabers Ind-
retning vil man være betænkt paa at udgive ved Trykken.

§. 7. For at bestride Selskabets Udgifter erlægger hvert
Medlem aarlig 10 Rdlr. til Selskabets Casse. Desuden
gør man Regning paa formuende Patriotsers kraftigere Bi-
drag ved Gaver, enten paa een Gang eller efterhaanden —
det være sig enten til at befordre Selskabets almindelige
Djemed, eller til en særdeles Bestemmelse.

Som en Følge heraf bortfalde, ifald dette almindelige Selskab kommer istand, de hidtil svarede Contingenter til det Patriotiske Selskab for Aggershuus Stift og det Topographiske Selskab for Norge — da disse Selskaber, som have specielle Formaal, blive indbefattede under dette almindelige.

Christiania den 29de December 1809.

Friedrich P. z. Hessen.

Bech. Rosted. H. Wedel Jarlsberg. L. Stoud Platou.
 Rosenkrantz. C. Rasmussen. P. Anker. Arneseu.
 John Collett. P. Collett. P. W. Juell. M. Sigwardt.
 M. R. Flor. J. E. Schandorff. P. Bukier. Edv. Munk.
 L. Mariboe. A. J. Blir. A. Lumholtz. P. Lumholtz.
 H. Mathiesen. Knuth. N. Wulfsberg. Joh. Thrane.
 B. Prahl. H. Gruner. Maschmann.

Denne Indbydelse, som Hs. Højfyrstelige Durchlauchtighed Prinds Friedrich først havde underskrevet, blev modtagen, som man kunde vente det af Normand, der føle varmt for et elsket Fædreland. Over Borde tegnede sig 200 Medlemmer *).

*) Allerede tælles et betydeligt Antal Medlemmer, og dagligen indkomme flere fra alle Norges Stifter. Selskabets Morgenrøde bebuder den fjønneste Dag. Det vinde fremdeles i Bægt og Styrke! "Som en gammel Steeneeg udbrede det fine Grøne over Fædrelandet!" I dets Lys fremblomstre Hæd og Dplysning blandt Norges Klipper! Det vorde herefter et Fædersnavn for hver Normand: at kaldes Medlem af dette Samfund!

Da Maaltidet var tilende, begave begge Prindsesserne sig bort, for siden, ligesom den største Deel af Selskabet, at tage i Njesyn den anstillede Illumination. Denne var almindelig over den hele Bye, Opsloe og Forstæderne. Mange Steder saaes skønne og betydningsfulde Transparenter.

Kl. 10 om Aftenen endtes Illuminationen paa et given Signal, og strax derpaa indfandt sig paa Kathedralesolens store Auditorium, foruden de forhen indbudne, nogle 100 Damer og unge Mandspersoner for at deeltage i et Bal, som Hs. Kongl. Højhed og Hs. Højfyrstelige Durchlauchtighed en Stund beærede med deres Nærværelse. Et fuldstændigt Orkester spillede til Dandsen; Beværtningen om Natten var hyppelig, og Ballet varede til næste Dags Morgen.

Der var tillige sørget for, at denne festlige og glade Dag skulde, saavidt det var muligt, ogsaa vordet for de Fattige. Christianias Borgere gavede et Maaltid til Lemmerne af alle Byens Fattighuse, samt Wansens huset.

I Opsloe havde adskillige Belgjørerere blandt Indvaanerne sammenskudt 45 Rdlr., hvilken Sum Dagen forud uddeelttes mellem de Fattige, saaledes: at 35 Børne hver fik 1 Rdlr., og 16 Børn hver 48 sk — og bleve de gjort opmærksomme paa, i hvilken Anledning det skjenkedes dem. For Hospitalets Lemmer sammesteds blev ligeledes sørget, idet der, efter Directionens Foranstaltning, af Stiftelsens Casse udbetaltes en Gave til hver af 48 sk., og ligesaameget af en privat

Belgjører, der ej vil nævnes, saa at hvert Medlem fik 1 Rdlr. Bestyrerne af Aggers Sogns Fattigvæsen bespiste samme Dag paa egen Bekostning 292 Fattige, hvilke desuden blev givne et Tilskud i Penge, hvorefter til nogle af Menigheden ogsaa bidroge.

Den følgende Dag, den 30te Decbr., blev hele Garnisonen overflødig beværtet, og tilladt af høje Bedkommende at holde sig lystig med Dands om Aftenen.

Dagen derefter, Søndagen den 31te Decbr., gjorde Stadens civile Embedsmænd, Dhr. Officierer, Borgerkabets Repræsentanter, tilligemed andre Honoratiorens deres underdanigste Opvarmning hos Hs. Kgl. Højhed. Denne ædle Fyrste bevidnede dem, hvor inderligen han erkjendte den Hengivenhed og Kjærlighed enhver Normand viste ham; den Smerte han følte ved at forlade et Folk, han agtede og elskede saa højt — og ytrede tilsidst, at det var ham en trøstende Tanke, efter hans Vortgang at leve i saa mange retskafne Normænds Erindring. — Alle forlode Hs. Kongl. Højhed med rørte Hjerter; mange sældte Taarer ved den sorgelige Tanke, at de maaskee for sidste Gang skuede Norges usorglemmelige Christian. — Til Middag var stort Taffel hos Hs. Højsfyrstelige Durchlauchtighed Prinds Friedrich.

Den Dag kom, der skal som en Sorgens Dag worde antegnet i Norges Arkebøger, den 4de Jan. 1810, paa hvilken Hs. Kongl. Højhed tiltraadte sin Afreise.

Kl. 9 om Formiddagen forkyndte 27 Kanonskud fra Algershuus, at Hs. Kgl. Højhed forlod Christiania. Et sorgende Stille svævede over Hovedstaden. Mismod over, at den Skilsmisse, man længe havde befrægtet, nu var bleven virkelig, havde bemestret sig hvert følende Hjerter. Hvert Skud lød bedrøvelig som Egeflokkens Klang i Indvaanernes Øren. Afskeden stemte til Alvor — thi den sammendyngede i et eneste Moment for hver tænkende Normand, hvad Norge tabte ved at tabe Christian August. —

Hs. Kongl. Højhed rejste i en aaben Slæde, og, efter hans tyrede Ønske, alene med Hs. Højfyrstelige Durchlaughtighed ud af Byen. En stor Mængde af alle Stænder havde iforvejen begivet sig til Nas Præstegaard, 3 Mile fra Byen, hvor Stabsofficererne fra Christiania havde foranstaltet en smagfuld Berættning. De høje Rejsende ankom sammesteds ved Middagstid. Over Borde blev følgende Sang affjungen:

Mel. For Norge, Kæmpers Fædeland 2c.

Om Norges Fjeld, og Skov, og Dal

Saa mærk en Ekke der svæver;

I Hytten, som i Bergens Hal,

Hver Normands Bryst sig hæver

Med Bøn til Gud for Norges Land,

For Norges Ven, Prinds Christian!

Og fra hvert Fjeld, hver Skov og Dal,

En hellig Lovsang svæver!

dhbeste Følelse blev det sidste Vers af følgende Sang
affsungen af D^hrr. Officierer, som vare tilstede.

Mel. Op Fjeldbygd med Fædrenes Styrke 2c.

Vellona saa frygtelig svæved'
Paa ildsvangre Skye over Nord;
Ein blodrøde Fakkell hun hæved',
Der truer med Hunger og Mord.
Møe, Moder og Oldingen gyser;
Men Synet ej Krigerne fryser.
"Ha! frejdig vi drage det hvinende Staal;
:,: "Dø Christian fører til Sejerens Maal." :,:

Fra Osten en Hær hende følger,
Barden blusser og Budstikken gaaer;
Ceres røves paa Nordhavets Bølger,
Alt Rædsel og Undergang spaaer.
Kun Normandens Mod ikke svigter —
Med Riflen saa sikkert han sigter.
Til Kampen han gaaer som til festlige Dands —
:,: Hans Prinds ham anfører — og Sej'ren er hans. — :,:

Glad hilse vi Fredens Gudinde,
Og gemme det myrdende Staal;
Thi Freden for Norge at vinde
Var vores — var Christians Maal.
Froe fulgte vi derfor din Fane,
O Prinds! den paa Sejerens Bane
Dø førte til Hæder i Fædrenes Spor:
:,: Velsignet dit Minde skal blomstre i Nord! :,:

Til højere Bane Du iler,
 At fremme vor Naboes Held:
 Selv Himlen sit Bisalb tilsmiler, —
 Hør Krigernes sidste Lev vel!
 :. Sid Svea sin Lykke paa Skjønne,
 Din Wiisdom og Godhed belønne!
 Da Prinds! skal vort evig takskyldige Nerd
 Gjenlyde af Glædens højt jublende Chor. :.:

Otto Borchgrevink.

Inderlig rørt tog Hs. Kongl. Højhed Affed fra
 sine kjække Waabenbrødre — der fulgte ham med
 taarefulde Blik, indtil han forsvandt fra deres Øjne.

Mange fulgte Hs. Kongel. Højhed for at ledsa-
 ge ham til Grændsen; blandt disse var Hr. Kammer-
 herre Anker, Kammerherre Rosenkrantz, Grev Wedel,
 Kammerherre Løvenskiold og Stiftamtmand Thngeson,
 foruden nogle af Stabsofficererne og andre Embeds-
 mænd. Da Hs. K. H. rejste igjennem Vesibye Præste-
 gjeld, var det allerede bleven mørkt, og saaes da nogle
 Bejen nærliggende Bøndergaarde smukt illuminerede.
 Ved Hølen havde Hr. Grosferer Stoltenberg fra Sogn
 oprejst en Væreport, omvunden med Granbar og behængt
 med mangesfarvede Lamper; over Porten brændte Hs.
 K. Hds. Chiffre med en Krone over. Det hele danne-
 de et skønt og overraskende Syn. Her blev ogsaa
 Hs. Kongl. Højhed modtagen af 24 af Egnens meest
 formuende Bønder til Hest med Fakler, som fulgte ham

til Moss. Da Hs. Kongl. Højhed havde passeret igjennem Trepporten, blev han hilset med 27 Kanonskud og et vedholdende Hurra: Raab af den langsmed Bejen forsamlede Mængde af Høstens og Sogns Indvaanere, samt Bygdens Bønder. En Fjerdingmiil fra Moss mødte Jernverkets Folk, iførte Bjergmandsdragt, med Fakler, for at lyse Hs. Kongl. Højhed til Byen. Kort før Hs. Kongl. Højheds Ankomst blev paa et given Signalskud den hele By illumineret, og et Skib i Havnen decoreret med Lamper. Ved Verket paraderede det borgerlige Militaire, og de i Byen indkvarterede Jægere gave de nødvendige Poster ved Indgangs: Dørene. Hs. Kongl. Højheds Ankomst forkyndtes med 27 Kanonskud og gjentagne Hurra: Raab. De høje Rejsende steg af i de for dem paa Verket bestemte Bærelser. Byens Embedsmænd, Militaire og Borgerstab indfandt sig til Afskeds: Audience i Verkets store Sal, og deeltog siden i et stort og glimrende Aftens: Taffel, som det Ankerfke Fideicommis havde besørget. Før Wordet behagede det Hs. Kongl. Højhed med Følge at gaae omkring i Byen, for at beskue den anstillede Illumination: ved hvilken Lejlighed mange skønne og smagfulde Transparenter bleve bemærkede. Saa snart Hs. Kongl. Højhed standsede paa Gaden for at tage dette eller hiint i Øjsyn, lød den forsamlede Mængdes lydeligste Jubel. Ved Tasselet udbragtes mange Skaalers under Kanoners Torden. Hs. Kongl. Højhed sagde endelig de forsamlede Gæster sit sidste Farvel, — og Enhver forlod ham med rørt Hjerte og de

varmeste Ønsker om Lykke og Held for denne udmærkede Fyrste paa den store og ærefulde Bane, som Højssamme nu gik imøde.

Morgenens derefter, den 5te Januar, forlod Hs. Kongelige Højhed med Følge Byen Moss før Dagen gryede, under Kanoners Løsning fra Verket og Verles Batterie. Borgereskabet paraderede paa det nye Torv, som den elskte Christian havde tilladt Borgerne at pryde med hans uforglemmelige Navn, — og den Deel af Byen, hvorigjennem Vejen saldt, var illumineret ligesom om Aftenen.

De høje Rejsende lagde Vejen over Hafsund, hvor de spiste til Middag hos Hr. Kammerherre Rosenfrank, og fortsatte om Eftermiddagen Rejsen til Frederikshald.

Om Aftenen ankom det hele Følge til Frederikshald, og Hs. Kgl. Højhed steg af hos Hr. Grosserer C. Tank paa dennes skønne Gaard, Kød, der ligger strax udenfor Byen. Hans høje Ankomst blev hilset med Kanonskud fra Fæstningen.

Den følgende Dag, den 6te Jan., tog Hs. Kgl. Højhed Afsked med det Søndenfeldske Regiment, hvis Chef han havde været. Regimentet var opstillet paa Torvet. Det var et rørende Optrin at see hærdede og mandige Krigere sælde Taarer ved Skilsmisfen fra denne saa højt elskede General. Det borgerlige Militaire paraderede ogsaa for Hs. Kgl. Højhed, som bevidnede samme, med hvilken Smerte han rev sig løs fra Haldens skjælle og patriotiske Indvaanere, i hvis Kreds

han havde tilbragt flere lykkelige Aar. Derpaa behagede det Hs. Kgl. Højhed at træde ind paa Raadstuen, hvor Hr. Pastor Hount, Sognepræst til Berg, holdt efter Anmodning fra Borgerfabet følgende Tale:

Mine Medborgeres Tillid bød mig at tolke Deres Kongl. Højhed vore Følelser ved Deres Bortgang fra os, som i en Række af flere Aar nød Deres blide Omgang. Og Følelser, der ere saa levende, sande og oprigtige som disse, fordre Korthed og Inderlighed; maatte det kun lykkes mig at være deres værdige Tolk.

De forlader os, Naadigste Kronprinds! og dybt saares vore Hjerter ved Deres Bortgang. Deres mandige og bestemte, men tillige blide menneskekjærlige Charakter fængslede vore Hjerter til Dem, og vi følte os saa stolte af at eje Dem iblandt os. "Nu smiler atter Himlen blid ned "til vort elskede Nord; nu vil Videnskaber og Konster "blomstre i dets Skjød; nu vil vore retfærdige og billige "Dyrker for Fødelandets Vel høres, og opfyldes; thi vor "Christian er Norges Ven, er Videnskabernes Elsker og "Dyrker, og vor Talsmand for Tronen." Saa tænkte Normanden, og følte sig i Dem saa glad og lykkelig. Men desværre! Vi skulde blot lære at kende og beundre Deres sjældne Værd, for desto inderligere at saares ved Deres Bortgang; vi skulde blot forlystes med skønne Forventninger om Fremtids Held, uden mere at kunne haabe at see dem opfyldte: — og De, Naadigste Kronprinds! skulde blot bele Landets Ulykker, kende dets Mangler, og afværge

dets Fald, men ej skue den blidere Fremtid, som Fredens
Engel lovede os!

Iffun eet Haab smiler endnu til os, og gyder
Trøst i vor saarede Barm. Vor elskte Konges dyrebare
Frende, vor blide Friedrich staaer i Spidsen for vort
Land, og er Christians Ven; og hvad skulde vi ikke haabe
af en Prinds, der var saa liberal at forene sig med Lan-
dets øvrige værdige Mænd for at ville fremme Norges
Vel! — Dem, Naadigste Kronprinds! vinkede Forsynet til
et højere Kalb, en større og friere Virkekreds, værdigere
Deres ophøjede Aand. De følge Himlens Bink, og knytte
Broderbaandet imellem tvende Nationer, som altid bør
være hinandens Venner, men aldrig Fiender! De nyde
stedse den Lykke, som Deres sjældne Dyd og ophøjede Men-
neskeværd fortjener. Berøves vi end Deres hulde Nærvæ-
relse — Deres blide Genius vil dog svæve om vort Nord —
og Deres Minde vil forplantes med varm Taknemmelig-
hed til den fildigste Slægt; — det vil være evigt som
Norges Fjelde. — Naadigste Kronprinds! De modtage da
vort sidste tunge Farvel og dermed vore hengivne Hjerter
— og naar De, ophøjet paa Tronen, lønnes med et erkjendt-
ligt og frelst Følks Velsignelser, saa erindre De, at De
blandt Norges Fjelde ogsaa efterlod et Folk, som brænder
af Beundring, Højagtelse og Kjerlighed til Dem, og som
i sin Barm oprejste Dem et Minde, der er varigere end
det stolte Marmor.

Himlens Fred og Velsignelse hvile over Dem!!!

Efterat Hs. Kgl. Højhed med rørt Hjerte og inderlig Varme havde svaret Taleren, begav han sig til Byens Skole, der skulde denne ædle Fyrste saa meget, — ham, som overalt, hvor han har virket, har viist sig Oplysningens sande Befordrer. Til Middag blev Hs. Kgl. Højhed med høje Følge beværtet af Borgersekabet, hos Chefen for Borgervæbningen, Hr. Kjøbmand A. Stang. Intet var sparet, som kunde give denne Afstedsfest den fornødne Glæds og Værdighed. Hs. Kgl. Højheds Skaal blev udbragt med en Enthousiasme, som man kunde vente sig af Haldens Mænd, der ogsaa af den ædle Fyrste modtog de inderligste Forsikringer om hans Tilfredshed og Erkjendtlighed. Om Aftenen var Byen smagsfuldt illumineret; ligeledes Fæstningens Huse. Det var et skönt Syn, at see det ærverdige Frederiksteen have sit Hoved i Straaleglæds mod Skærne. Hs. Kgl. Højhed tilligemed Hs. Højfyrstelige Durchlauchtighed overnattede atter paa Rød.

Den 7de Januar frembrød, den for hver Normand saa sørgelige Dag, paa hvilken Norges ædle Ven og Velgjører skulde gaae over til sit nye Fædreland. Om Morgenen samledes hos Hr. Tank paa Rød saavel de, der havde fulgt Hs. Kgl. Højhed fra Christiania, som mange andre af Haldens og Omegnens Indvaanere. Tavse og vemodsfulde saae de Afskedens bitre Stund imøde. Under Frokosten, hvori det behagede Hs. Kgl. Højhed at deeltage, blev følgende Afskeds-Sang afslungen:

Mel. For Norge, Kampers Fødeland &c.

Mørk Afskeds-Timen stunder til;
 Ej andser den vor Klage!
 Snart slaaer den Stund, der grusom vil
 Vor Christian fra os drage! —
 Don vemodsfuld vor Afskeds-Sang!
 Fyld, Broder, Bæg'ret sidste Gang!
 Ak! Timen slaaer, der grusom vil
 Vor Christian fra os drage!

Farvel, vor Christian, Farvel!
 Saa kjær Du est os vorden!
 Tak for hver Dag Du skabte Held
 Her i vort frelste Norden!
 See! Norge følger Dig med Graad,
 Fordi det kjenner fuldt Din Daad.
 Farvel, vor Christian, Farvel!
 Saa kjær Du est os vorden!

Drag fro til kjække Broderland,
 Hvor Kronen huldt Dig blinker!
 Men glem ej Norge, Christian!
 Hvor Kjærlighed Dig vinker;
 Thi mens Du Sceptret fører der,
 Du hersker i hvert Hjerter her!
 Drag fro til kjække Broderland,
 Hvor Kronen huldt Dig blinker!

Almindeligt Chor:

Drag hen, hvor Tronen vinker Dig!

Bliv, ædle Fyrste, lykkelig!

Som Norge aldrig glemmer Dig,

Glem aldrig Norges Sønner!

J. St. Munk.

De Følleser, som i dette Øjeblik bestormede de Tilstedeværende, lade sig ikke beskrive. Affskedens bitre Skaal maatte tømmes: Sorg malede sig i ethvert Ansigt, og Taarer qualte selv Heltens Stemme. Hs. Kgl. Højhed begav sig derpaa, ledsaget af Hs. Højfyrst. Durchl. og alle Tilstedeværende, ned til Røds-Landet, hvor en Lystjagt laa færdig for at føre Højstamme til Svinesund. Begge Prindserne gik ombord i Jagten, og med dem mange af deres Følge; de øvrige steg ind i 6 Baade, som ligeledes laa færdige. Toget satte sig i Bevægelse, Flaggene vajede, og Fæstningens Torden forkyndte Afreisen. Da Toget passerede forbi Sorgenfrie, et Landsted, Hr. N. Anker tilhørende, blev der fra hilset med 27 Kanonskud. I Norske Svinesund blev Hs. Kgl. Højhed modtagen med Musik, samt Hurra og Vivat-Raab af de talrige Skarer, som be-
dækkede Strandbredden og de nærliggende Klipper, Kanonernes Torden gjenlød blandt Fjeldene, og Hs. Kgl. Højhed gik op i Toldhuset paa den Norske Side, hvor Haldens Borgere havde foranstaltet passende Forfriskninger. De Svenske Herrer Statsraad Adlersparre, Grev Rosen, Baron Skjöldebrand og Provst Brunnius, som befandt sig paa den Svenske Side for at modtage

Hs. Kgl. Højhed, deres Fædrelands Tronsfølger, satte nu over til Norfke Sveinesund, for at complimentere de høje Rejsende. Adskillige Slaaler bleve derpaa udbragte under Kanoners Løsning, og nedenstaaende Afkeds-Sang affjungen:

Kunde Du i Normands Hjerter fæue,
 Uble Prinds! ved et saa tungt Jarvel,
 D! da saae Du der den rene Lue,
 Som til Døden brænder for Dit Held;
 Ja Du saae end meer, Du saae den Smerte,
 Der omspænder hver en Normands Bryst
 Nu, han filles fra det ædle Hjerter,
 Som i Krig og Fred gav Haab og Trøst.

Da Bellonas grumme Rædsler trued'
 Den med Krig uvante Normands Hjem,
 Da paa Fjeldets Linde Baunen lued',
 Da ved fredsæl Ryst drag' Fjender frem:
 Da, o Prinds! da var Du selv tilstede
 Der, hvor Faren fordreb' Kraft og Mod;
 Hvor Du kom, hver Normand sølte Glæde,
 Ført af Dig, han ofred' glad sit Blod.

Men vor Strid mod skjælle Naboe endtes
 — Krigeren i Landet hvile nød —
 Og Din Id til Norges Tars henvendtes,
 Thi Du vidste at vi savned' Brød:
 Søe-uhyret, Briten, raned' Føden
 (Dyrefjæbt) fra Norges Klippe-Folk,
 Men o Prinds! da var Du og i Nøden
 Stedse Norges allerbedste Folf.

Ikke blot som Fyrste skal Dit Minde
 Evtigt staae imellem Norges Fjeld',
 Nej som trofast Ven Du det skal finde
 Dybt rodfæstet i hver Normands Sjel.
 Intet kan den omme Afsked lindre,
 Uden Tanken om Dit fjeldne Kald;
 Men selv Tronens Glæds skal ej forhindre,
 At vi regne Dig blandt Venners Tal.

Normands varme Ønsker Dig lebsage
 Til den Hæder, som Du vandt ved Dyb:
 Gid Dit høje Kald Dig ej undbrage
 Fra den store Løn, fra huuslig Fryd!
 Og naar Tronen Du engang bestiger,
 Som Bestyrer af et ædelt Folk,
 Da lad Venfæb mellem Naboer-Riger
 Altid finde Dig som ibrig Tolk.

Gaae da Edle Prinds! til større Ære
 End Dig Norges Sønner yde kan,
 Men vor Bemød Dig i Dag maa lære,
 At vi elske Dig, o Christian!
 Held og Lykke stedsse Dig lebsage,
 Evtig, evig elskte Christian!
 Med vort rørte Hjertes Tak Du tage
 Dette Ønske fra hver Norges Mand!

J. Wulfsberg.

Derefter fremtreen en agtvaerdig Bondemand af
 Bergs Sogn, John Sørbønd, som i sit ukunstlede
 men hjertelige Sprog tolkede Hs. Kgl. Højhed Bønde:

standens Følelser. Hs. Kgl. Højhed blev inderliggen rørt over dette nye Beviis paa Normandens Kjerlighed, og bevidnede, under et fast Haandtryk, Taleren sin varmeste Tak. Derpaa gik Hs. Kgl. Højhed ud paa den Svalgang, som omgiver Huset, hvor følgende Indskrift var anbragt:

Norge! græd ved dit Tab!

Sverrig! fryd Dig ved din Enkelt!

Idet han vilde nedstige af den Trappe, som gaaer ned til Vandet, blev han med følgende Ord standset af Hr. Provst Glückstad, Sognepræst til Skjeberg:

Naadigste Prinds!

Tilgiv! at jeg endnu et Djeblig — kun eet Djeblig — drifter mig til at standse Dem i Løbet paa Deres nye, store, vigtige og saa hæderfulde Bane. Og — tillad! at jeg i denne Afskedens sidste saa smertelige Stund atter — og atter — tolker Dem de Erkjendtligheds-Følelser, der besjeler det Folk, hvis Skyts-Engel De var, og som De nu forlader. — Blev end ikke den Betsalenhed mig til Deel, hvormed mange mine Brødre forhen have hilset Dem; saa smigrer jeg mig dog med det glade Haab, at De, Naadigste Prinds! er overbeviist om: mit Hjerter hviler paa mine Læber — og at den Tak, de Onsker, de Velsignelser, jeg vover at nedlægge for Deres Fødder, ere aldeles uskromtede og uden Smigger. — Tak derfor, ædle, gode Tyrste! at De med sand Klogskab og uroffeligt Mod beslyttede Skjoldungens, vor rettsindige Frederiks Arv; —

Tak fordi De holdt Krigens Skueplads og dens rædselsfulde Scener saa meget muligt ved Landets Grændser — Tak fordi De fulgte Deres ædle Hjertes Stemme, og ej unyttig odslede Menneffers Blod — Tak fordi De mandig og kjæk var Norges Tolk ved Kongens Trone — og Held os, at Deres Ungdoms Ven, Deres Frende, vor Konges Svoger, Skjoldungens egen Vet, villig og glad vil betræde Deres Plads — Tak for hver bitter Taare, De i Løndom fældede over Landsmænds Trang — og Tak for hver Deres kraftige Anstrengelse til at afhjælpe den — Tak for hver Deres runde og milde Gave paa Dplysnings og Armøds Alter — Tak for hvert Deres usminkele Bidrag til Religionens, Andagtens og Sædelighedens Fremme — O Tak, ja evig Tak fordi De elskede vort Land! Gid det evig gaae Dem vel! Norge velsigner Dem, og ønsker, at saavist som De skal blive for Sverrig hvad en Christian den Tredie var for Danmark, en Christian den Fjerde for Norge, og hvad vor Frederik sikkertlig vil vorde for alle sine Stater, saavist skulle hine Trode den Fredgødes lykkelige Dage under Deres og Frederiks vise Styrelse vende tilbage til vort Norden. Ungves, Niords, Skjolbs og Hothers Sonner ligesom de ere Brødre, vorde de Venner og arbejde til eet Maal — og aldrig blinke deres Sværde til Strid, undtagen de sællede tvinges til at kæmpe mod en Volksmand, der vil haane deres kjække Fædres Afse og Minde!

Ædle, gode Fyrste! Norge velsigner Dem, og ønsker:
Gib Svenske Folket stedse fortjene Deres Hyldest, som De
altid vil blive dets Kjærlighed værdig!

Normanden velsigner Dem, og ønsker: Lev længe,
lev lykkelig!

Længe leve Christian August, vor Konges hulde Ven!
— Længe leve Friedrich af Hessen, Norges Talsmand for
Dannerkongens Trone!

Denne Tale gjorde det dybeste Indtryk paa Til-
hørernes Hjerter. Den ædle Fyrste var rørt indtil
Taarer. Enhver trængte sig omkring ham, for endnu
engang at see ham og sige ham det sidste Farvel. Det
var ligesom en Fader skulde forlade en Skare af elskte
Børn — det var et stort og rørende Optrin, at see
tvende Folk, det ene nedsænkt i Sorg over at tabe sin
Belgjører, det andet jublende at udstrække sine Arme,
for at favne i den samme Person sin tilkommende
Herster.

Endelig maatte vor uforglemmelige Christian slide
sig løs af Norges Favn. Han gik atter ombord paa
Lyfjagten, som Hr. Capt. og Lotsoldermand Forang
havde havt den Ære at føre til Svinesund, men hvis
Commando nu blev overtagen af Helten fra 2den April,
Commandeur Lassen. Hs. Højs. Durchlauchtighed,
og de som havde fulgt fra Halden, ledsagede Hs. Kgl.
Højhed over paa Svensk Grund. De Svenske Herrer
vare i Forvejen tagne tilbage, saaat Statsraad Adler-
sparre, Landskøydningen Grev Rosen og Provst Brunnus

modtog Sværigets Kronprinds ved Strandbredden, og haranguerede ham hver især.

Nu kom det sidste og bitreste Skilsmisssens Dje: blif — Hs. Kgl. Højhed maatte ligesom med Vold rive sig ud af Normændenes Favn: endnu cengang tog han Afsked med Kongens ædle Frende, Prinds Friedrich til Hessen, som er Christians Ungdoms: Ven og blev hans Eftermand i Norge: begge Fyrsterne omfavnede hinanden under hede Taarer. — Christian August steg ind i sin Vogn, bød Statsraad Adlersparre at sætte sig ved hans Side — og Sveas Klipper skjulte ham snart for Normændenes taareblendede Øjne. Ingen Norss fulgte Hs. Kgl. Højhed undtagen hans Adjutant Hr. Capitaine v. Holst, som havde taget sin Afsked af Danskt Tjeneste for ikke at skilles fra den elskte Fyrste — og Norges ædle og troe Mand, Grev Wedel, der satte sig til Hest og ledsagede Hs. Kgl. Højhed til Tanum Præstegaard.

Christian August virker ikke mere blandt Norges Klipper — men hans Minde skal aldrig dø iblandt os — hans Navn skal være helligt for Norges sildigste Æt!

Ja, Prinds! til Dovres sidste Dag
Dig jubler Norges Stemme:
"Ej skal til Hjertets sidste Slag
Dig Klippens Sønner glemme!
Det Folk, Du gjengav Fædres Glands,
Dig rækker vundne Hæderskrands —
Ej skal til Norges sidste Dag
Dig Norges Sønner glemme!"

Til et varigt Monument for Helten og Fædrelandets Belgjører har Christianias Borgere lagt Grunden, ved efter Hr. Biskop Bechs Plan og Indbydelse at stifte en Arbejds-Anstalt for Byens Fattige, som efter Hs. Kgl. Højheds Tilladelse skal kaldes: Christians Minde.

Efterat Hs. Kgl. Højhed havde forladt Norge, udkom fra Højsamme i Bladet Tiden No. 37 følgende Afskeds-Ord, der fortjener at bevares i hver Normands Hu, og alvorligen at lægges paa Hjerte:

Normænd!

Det for mit Hjerte smertelige Dødblik er kommen, da Skæbnen og Pligt nøde mig til at forlade Eder. — Da vi erholdt her Efterretning om, at vor fredebærende Konge var bleven tvungen at gribe til Vaaben, at Freden var brudt, som i en lang Række af Aar havde gjort vort Fædreland lykkeligt og til Gjenstand for andre Nationers Misundelse, da var ikkun eet Raab, det gjælder Kongens, den retfærdige Sag, det gjælder Fædrelandets, Norges Fre og Frelse, som gjenløb fra vore Klipper, og ikkun een Tanke, een Følelse besjelede gamle Norges Sonner. Med Standhaftighed og Morst Mod blev da hvert fiendteligt Angreb afflaaet ved vore brave Søes og Landkrigere, ved vore Kysters kjække Beboere. Med udholdende og mandigt Mod taalte flere af Statens Borgere heres Velfærds uforskyldte Tab, Mangelen af Livets første

Fornødenheder, Tabet af deres Venner ved smitsomme Sygdomme; villigen ofrede de af det de selv savnede, paa Fædrelandets Alter, til at forsyne efter Evne deres kæmpende Medbrodre med manglende Fornødenheder, til de Sygges Forplejning og Vederqvælgelse; thi vi kæmpede i en retfærdig Sag for gamle Norges Ære, og Privat-Interesse maatte vige for Almeenvel. Normandens gamle Charakter oplivedes i dens fulde Kraft, den erhvervede Europas øvrige Nationers Hylding, og Norge indtog paany den Rang, det tilkommer i den Retfærdiges Dine, som skjøner Kraft, Energie og Højmodigheds Virkning i Forhold til Evner. I dette Djeblig stillede en for mig heldig Skjæbne mig i Spidsen af en ædel og kraftfuld Nation, og jeg blev hædret ved dens Anstrengelser. Stolt ved at have erhvervet mig det hæderfulde Navn af Normand, erholdt jeg saa mange Beviser paa Højagtelse og Kjærlighed af Eder, at jeg ej seer mig istand til at udtrykke den Taknemmelighed, den inderlige Hengivenhed for Norges ædle og kjække Sønner, som opfylder mit Hjerte, som vil være min Stolthed og min Trost indtil mit sidste Andebæret. Krigen oplivede Normandens energifulde Charakter, Privat-Interessen maatte vige for Almeenaanden, og saaledes bliver den en Belgjærning for Norge; thi denne Stemning vil og maa — ved at følge vore Fædres Exempel — ved at gøre Farvelighed til Ære, Bindelskibelighed til Pligt og et af Eders Hoved-Djemed — ved de sølte Manglers mulige Afhjælpning ved Industrie — ved Oplysnings Fremme og Fordommens Bortrydning, gøre Norge til et lykkeligt,

kræftfuldt, selvstændigt, uovervindeligt Land. Naar Privat-Interesse maatte vige for Almeenaand, da vil Enhver se og indse, at almeennyttige Indretninger ej alene kan og med Rette bør forlanges af en mild og retfærdig Regjering, som ej uden yderste Nød forøger byrdefulde Skatter, vanskelige at bestemme og at fordele; men at disse Foranstaltninger bør, og muligen ikkun hensigtsmæssig kan bevirkes ved ægte Normænds Forening; da vil Norge see dets Opdragelses-Anstalter udvide, Oplysningen fremme, Agerdyrkningen, fornemmelig i vore sydlige Provindser, som ved deres Danmark lignende Klimat maatte kunne blive et Kornkammer for Norge, oplivet. Ved nye Vejes og Canalers Anlæg vilde nye Velstands-Kilder aabnes. Ved Fabriquer vilde vore Metaller endmere forædles, og vi i vort eget Land forfærdige mange af de til Jordbruget og Huusholdningen fornødne Redskaber, som vi nu maa søge i andre Lande. Vore Skove vilde hensigtsmæssig og sparsommelig benyttes, for ej at berøve vort Land en Skat, hvis hastige Tab vilde have Landets Udmattelse og Undergang til Følge.

Saaledes vilde det nu overstandne Uheld blive en sand Lykke for Norge, da det oplivede Normændens Charakter, da det oplivede den Kraft og den Stemning for Almeenvel, som hædrede Norge, og som ikkun med Ringagt kan ansee Egen nytte og nedrig Interesse, der alene tilkommer indskrænkede Hoveder og indskrænkede Hjerter. Dette er mit Haab, mit Ønske i det Dødelik jeg forlader Eder, mine brave Landsmænd! Lad det blive opfyldt, og det

Skal være mig det sikreste Beviis paa Eders hjærtlige Erindring, en sand Beroligelse for mit Hjerte, for det Hjerte, som til dets sidste Slag vil føle lige varmt for Eders Vel.

Christiania den 30te December 1809.

Christian August,
Prinds til Slesvig-Holsten.

Held og Velsignelse følge Norges uforglemmelige Christian, Svearigets tilbedede Carl paa hans nye og glimrende Bane! Forsynet holde sin misfandelige Varetægt over ham! Længe, længe virke han til det store Maal: at udbrede Lys og Held og Lykksalighed i Norden!

